

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W TUCHOLI**

**Informacja o pracy
Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi
w roku 2015**

Tuchola, marzec 2016

1. Struktura demograficzna powiatu tucholskiego

W tabelach 1-4 przedstawiono dane z 2014 roku, gdyż w trakcie tworzenia tego opracowania informacje za 2015r. nie były jeszcze dostępne na stronach Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 1. Ludność powiatu tucholskiego w latach 2013 – 2014 (stan w dniu 31 XII)

Wyszczególnienie	Ogółem		Zmiana	Mężczyźni		Zmiana	Kobiety		Zmiana
	2013	2014		2013	2014		2013	2014	
Powiat tucholski	48.283	48.381	98	24.093	24.142	49	24.190	24.239	49
Miasto Tuchola	13.949	13.935	-14	6.749	6.742	-7	7.200	7.193	-7
Gmina Tuchola	6.506	6.519	13	3.261	3.284	23	3.245	3.235	-10
Gmina Cekcyn	6.678	6.683	5	3.328	3.330	2	3.350	3.353	3
Gmina Gostycyn	5.219	5.233	14	2.623	2.630	7	2.596	2.603	7
Gmina Kęsowo	4.451	4.440	-11	2.281	2.262	-19	2.170	2.178	8
Gmina Lubiewo	5.900	5.929	29	3.003	3.024	21	2.897	2.905	8
Gmina Śliwice	5.580	5.642	62	2.848	2.870	22	2.732	2.772	40

Źródło: Opracowanie statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego - Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2014r.

Pod koniec 2014 roku największe w powiecie pod względem zaludnienia było miasto Tuchola – zamieszkiwało je 13.935 osób (co daje 28,8% ogółu mieszkańców powiatu). Kolejne miejsca zajmowały: gmina Cekcyn, którą zamieszkiwało 6.683 osoby (13,8% ludności powiatu), gmina Tuchola - 6.519 osób (13,5% ludności powiatu), gmina Lubiewo – 5.929 osób (12,2% ludności powiatu), gmina Śliwice – 5.642 osoby (11,7% ludności powiatu), gmina Gostycyn – 5.233 osoby (10,8% ludności powiatu). Najmniejszą gminą pod względem liczby ludności była gmina Kęsowo, w której na koniec 2014 roku zamieszkiwało 4.440 osób co dawało 9,2% ogółu ludności w powiecie.

W porównaniu z 2013 rokiem najbardziej wzrosła liczba ludności w gminie Śliwice (o 62 osoby), natomiast największy spadek odnotowano w mieście Tuchola (o 14 osób).

Tabela 2. Ludność powiatu tucholskiego w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym – stan na dzień 31.12.2014r.

Wyszczególnienie	Ogółem	W wieku					
		przedprodukcyjnym		produkcyjnym		poprodukcyjnym	
		razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
Powiat tucholski	48.381	10.065	4.847	30.620	14.151	7.696	5.241
Miasto Tuchola	13.935	2.660	1.242	8.750	4.217	2.525	1.734
Gmina Tuchola	6.519	1.383	687	4.138	1.893	998	655
Gmina Cekcyn	6.683	1.400	685	4.300	1.982	983	686
Gmina Gostycyn	5.233	1.090	541	3.323	1.509	820	553
Gmina Kęsowo	4.440	943	454	2.859	1.305	638	419
Gmina Lubiewo	5.929	1.332	618	3.685	1.669	912	618
Gmina Śliwice	5.642	1.257	620	3.565	1.576	820	576

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat

i więcej. Wśród mieszkańców naszego powiatu przeważają osoby w wieku produkcyjnym (30.620 osób – 63,3% ogółu ludności powiatu). Najwięcej osób w wieku produkcyjnym zamieszkuje miasto Tuchola (8.750 osób – 28,6 ogółu ludności w wieku produkcyjnym), najmniej gminę Kęsowo (2.859 osób – 9,3% ogółu ludności w wieku produkcyjnym).

Tabela 3. Ludność powiatu tucholskiego w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2013 – 2014 (stan w dniu 31 XII)

Wyszczególnienie	W wieku								
	przedprodukcyjnym			produkcyjnym			poprodukcyjnym		
	2013	2014	zmiana	2013	2014	zmiana	2013	2014	zmiana
Powiat tucholski	10.196	10.065	-131	30.683	30.620	-63	7.404	7.696	292
Miasto Tuchola	2.718	2.660	-58	8.786	8.750	-36	2.445	2.525	80
Gmina Tuchola	1.417	1.383	-34	4.135	4.138	3	954	998	44
Gmina Cekcyn	1.407	1.400	-7	4.328	4.300	-28	943	983	40
Gmina Gostycyn	1.096	1.090	-6	3.336	3.323	-13	787	820	33
Gmina Kęsowo	962	943	-19	2.872	2.859	-13	617	638	21
Gmina Lubiewo	1.329	1.332	3	3.690	3.685	-5	881	912	31
Gmina Śliwice	1.267	1.257	-10	3.536	3.565	29	777	820	43

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

W porównaniu z 2013 rokiem wzrosła liczba ludności w wieku poprodukcyjnym o 292 osoby, natomiast spadła liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym o 131 osób i w wieku produkcyjnym o 63 osoby. Zarówno największy wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (o 80 osób) jak i największy spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (o 58 osób) i w wieku produkcyjnym (o 36 osób) odnotowano w mieście Tuchola.

Tabela 4. Migracje ludności na pobyt stały w 2014 roku.

Wyszczególnienie	Napływ ^a		Odływ ^b		Saldo migracji	
	Ogółem	w tym z zagranicy	Ogółem	w tym za granicę	Ogółem	w tym zagranicznych
Powiat tucholski	467	15	512	15	-45	0
Miasto Tuchola	113	5	165	2	-52	3
Gmina Tuchola	101	4	67	6	34	-2
Gmina Cekcyn	68	2	53	1	15	1
Gmina Gostycyn	39	0	68	3	-29	3
Gmina Kęsowo	36	1	65	1	-29	0
Gmina Lubiewo	63	2	57	2	6	0
Gmina Śliwice	47	1	37	0	10	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

^a zameldowania ^b wymeldowania

W 2014r. w powiecie tucholskim wystąpiło ujemne ogólne saldo migracji, odnotowano 512 wymeldowań z pobytu stałego (w tym 15 za granicę), natomiast 467 osób zameldowało się na pobyt stały (w tym 15 z zagranicy). Ogólne saldo migracji w 2014r. w powiecie tucholskim wyniosło minus 45 w ruchu wewnętrznym, a w ruchu zewnętrznym było zerowe.

Z gmin wymeldowało się 347 osób (w tym za granicę 13), a zameldowały się 354 osoby (w tym 10 z zagranicy). Odływ w mieście był mniejszy niż w gminach. Z miasta wymeldowało się 165 osób (w tym za granicę 2), a zameldowało się 113 osób (w tym 5 z zagranicy). Największe dodatnie ogólne saldo migracji odnotowano w gminie

Tuchola (plus 34), a największe ujemne ogólne saldo migracji odnotowano w mieście Tuchola (minus 52).

2. Rynek pracy

W tabelach 6 i 10 przedstawiono dane z 2014 roku, gdyż w trakcie tworzenia tego opracowania informacje za 2015r. nie były jeszcze dostępne na stronach Głównego Urzędu Statystycznego.

Według danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy (Biuletyn Statystyczny Województwa Kujawsko – Pomorskiego III kwartał 2015r.), w końcu września 2015r. w rejestrze REGON w województwie zarejestrowane były ogółem 193.583 podmioty gospodarki narodowej (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie), w tym w powiecie tucholskim 3.411 (w 2014r. - 3.393).

Tabela 5. Podmioty gospodarcze^a z terenu powiatu tucholskiego zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych i gmin w latach 2014 – 2015 (stan w dniu 30 IX)

Wyszczególnienie	2014			2015		
	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
Powiat tucholski	3.393	171	3.222	3.411	169	3.239
Miasto Tuchola	1.367	92	1.275	1.362	89	1.272
Gmina Tuchola	308	7	301	325	8	317
Gmina Cekcyn	420	16	404	407	16	391
Gmina Gostycyn	375	14	361	384	14	369
Gmina Kęsowo	219	13	206	225	13	212
Gmina Lubiewo	356	14	342	359	14	345
Gmina Śliwice	348	15	333	349	15	333

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

^a bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie

W powiecie tucholskim w końcu września 2015r. było 3.411 podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 0,5% więcej niż przed rokiem. Podmiotów w sektorze publicznym było 169, a w sektorze prywatnym 3.239. W porównaniu z wrześniem 2014r. w sektorze publicznym odnotowano spadek o 2 jednostki, a w sektorze prywatnym wzrost o 17 jednostek (największy w gminie Tuchola tj. o 16 jednostek).

Tabela 6. Podmioty gospodarcze^a z terenu powiatu tucholskiego nowo zarejestrowane i wyrejestrowane z rejestru REGON w okresie I – XII 2014r. wg sektorów własnościowych

Sektor własnościowy	Podmioty gospodarcze w 2014 roku	
	nowo zarejestrowane	wyrejestrowane
Sektor publiczny	0	18
Sektor prywatny	320	268
Ogółem	320	286

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

^a bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie

W 2014r. w rejestrze REGON zarejestrowano 320 nowych podmiotów gospodarki narodowej z terenu powiatu tucholskiego (wszystkie z sektora prywatnego). W tym samym okresie wyrejestrowano 286 podmiotów (18 z sektora publicznego i 268

z sektora prywatnego).

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej^a zarejestrowane w rejestrze REGON w powiecie tucholskim w dniu 30.IX

Podmioty		Lata	
		2014	2015
w tym między innymi	Spółki handlowe (ogółem):	130	137
	- w tym z udziałem kapitału zagranicznego	30	30
	Spółki cywilne	135	134
	Spółdzielnie	28	29
Osoby fizyczne		2.582	2.599

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

^a bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie

Analizując podmioty gospodarcze pod względem formy prawnej, w porównaniu z wrześniem 2014r. zaobserwowano wzrost wśród: osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, tj. o 17 jednostek, spółek handlowych o 7 jednostek, spółdzielni o 1 jednostkę, spadek dotyczył tylko spółek cywilnych (o 1 jednostkę).

Tabela 8. Podmioty gospodarki narodowej^a zarejestrowane w rejestrze REGON w powiecie tucholskim wg formy prawnej - stan w dniu 30.09.2015r.

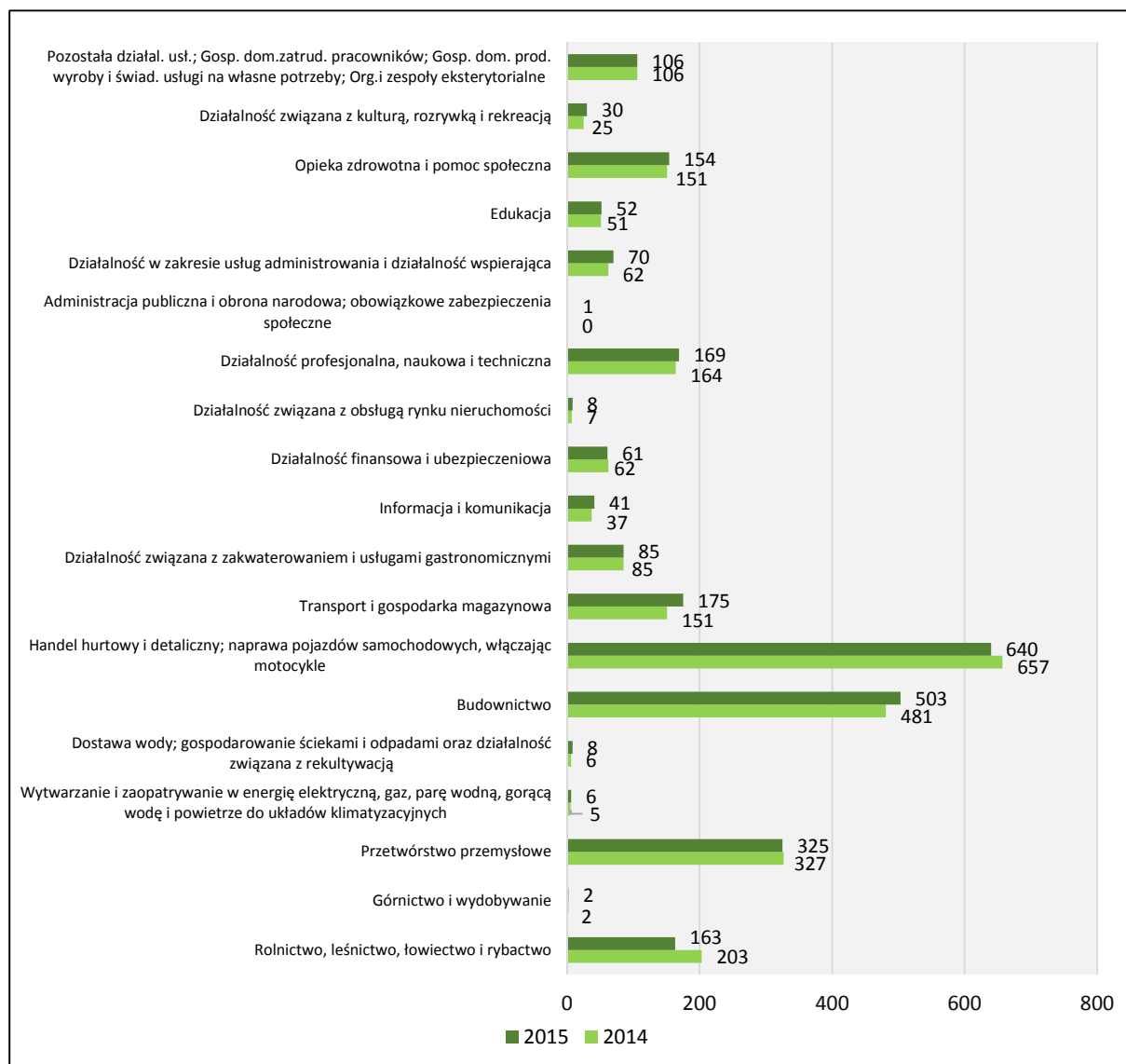
Wyszczególnienie	Spółki handlowe	W tym z udziałem kapitału zagranicznego	Spółki cywilne	Spółdzielnie	Osoby fizyczne
Miasto Tuchola	76	19	75	15	976
Gmina Tuchola	7	0	10	0	261
Gmina Cekcyn	13	3	8	1	334
Gmina Gostycyn	16	4	9	4	308
Gmina Kęsowo	5	1	9	4	160
Gmina Lubiewo	8	3	13	4	279
Gmina Śliwice	12	0	10	1	281

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

^a bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie

Według stanu na dzień 30 września 2015r. w powiecie tucholskim w rejestrze REGON przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - 2.599 podmiotów, spółki handlowe – 137 podmiotów i spółki cywilne – 134 podmioty. Najwięcej podmiotów gospodarczych skupionych było w mieście Tuchola (976 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą; 76 spółek handlowych; 75 spółek cywilnych; 15 spółdzielni), najmniej w gminie Kęsowo (160 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą; 9 spółek cywilnych; 5 spółek handlowych; 4 spółdzielnie).

Wykres 1. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji PKD w latach 2014 i 2015 – stan w dniu 30 IX

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

Osoby fizyczne prowadziły działalność gospodarczą głównie w sekcjach:

- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 640;
- budownictwo – 503;
- przetwórstwo przemysłowe – 325.

W porównaniu z wrześniem 2014r. najbardziej wzrosła liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w sekcji: transport i gospodarka magazynowa (o 24 podmioty) oraz budownictwo (o 22 podmioty), natomiast największy spadek odnotowano w sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 40 podmiotów); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (o 17 podmiotów).

Tabela 9. Podmioty gospodarki narodowej^a w powiecie tucholskim wg klas wielkości w latach 2009-2015

Wielkość zatrudnienia	stan w dniu 31 XII						stan w dniu 30.09.2015r.
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
ogółem	3.322	3.355	3.297	3.347	3.392	3.401	3.411
0 - 9	3.108	3.143	3.089	3.162	3.213	3.223	3.234
10 - 49	182	179	176	148	141	141	140
50 - 249	31	32	31	36	37	36	36
250 - 999	1	1	1	1	1	1	1
1000 i więcej	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

^a bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie

Analizując podmioty gospodarki narodowej pod względem klas wielkości w 2014r., w porównaniu z 2009r., zaobserwowano wzrost ilości firm zatrudniających do 9 pracowników (o 115 podmiotów) i od 50 do 249 pracowników (o 5 podmiotów), a spadek firm zatrudniających od 10 do 49 pracowników (o 41 podmiotów).

Na koniec września 2015r. w powiecie tucholskim, zdecydowaną większość podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON, stanowiły mikroprzedsiębiorstwa, czyli firmy zatrudniające poniżej 10 pracowników (3.234 podmioty – tj. 94,8% ogółu).

Tabela 10. Pracujący^a w powiecie tucholskim w latach 2005 - 2014

Wg stanu na	Ogółem	w tym pracujący				
		w rolnictwie ^b , leśnictwie, łowiectwie i rybactwie	w przemyśle i budownictwie	w handlu; naprawie pojazdów samochodowych; transporcie i gosp. magazynowej; zakwaterowaniu i gastronomii; informacji i komunikacji	w działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsłudze rynku nieruchomości	pozostałe usługi ^c
31.12.2005r.	10.141	4.198	2.598	862	228	2.255
31.12.2006r.	10.622	4.198	2.861	957	228	2.378
31.12.2007r.	11.157	4.407	3.202	988	238	2.322
31.12.2008r.	11.326	4.385	3.172	1.036	273	2.460
31.12.2009r.	11.370	4.196	3.213	1.225	257	2.479
31.12.2010r.	11.629	4.631	3.090	1.244	225	2.439
31.12.2011r.	11.834	4.615	3.244	1.290	232	2.453
31.12.2012r.	11.809	4.605	3.183	1.271	233	2.517
31.12.2013r.	11.746	4.611	3.194	1.135	246	2.560
31.12.2014r.	12.106	4.590	3.391	1.258	246	2.621

Źródło: Bank Danych Lokalnych – www.stat.gov.pl

^a bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, duchownych i pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^b łącznie z rolnictwem indywidualnym

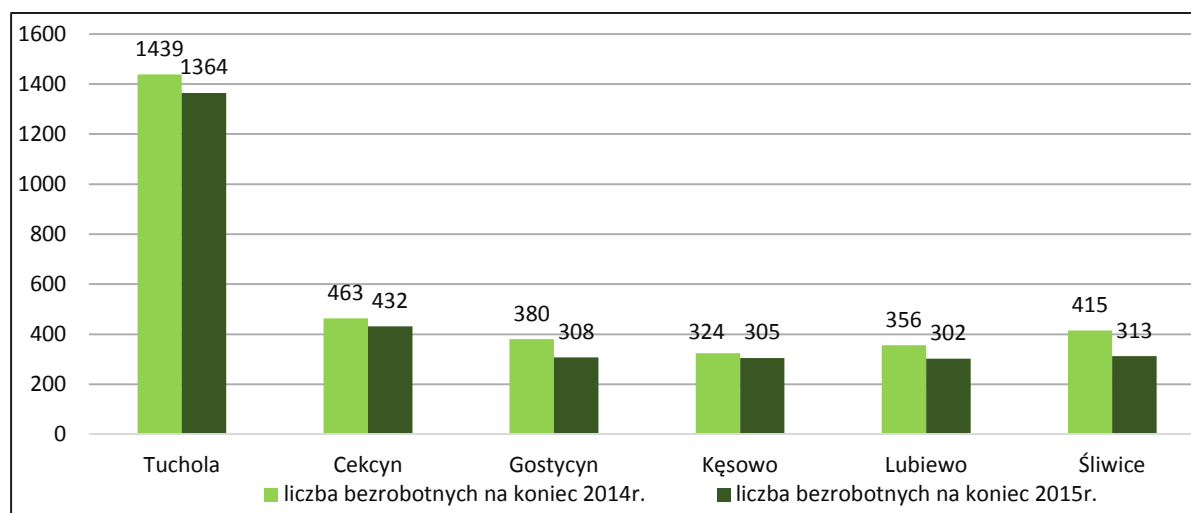
^c działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; administrowanie i działalność wspierająca; administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; edukacja; opieka zdrowotna i pomoc społeczna; działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją oraz pozostała działalność usługowa.

W 2014r., w porównaniu z 2005r., odnotowano wzrost wśród pracujących, w zakładach zatrudniających powyżej 9 pracowników, we wszystkich rodzajach działalności, największy zaś wśród pracujących w przemyśle i budownictwie tj. o 793 pracujących.

3. Poziom i stopa bezrobocia

W końcu grudnia 2015r. zarejestrowanych było 3.024 bezrobotnych tj. o 10,4% mniej niż w grudniu 2014r. (o 353 osoby). Spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich gminach tj. w gminie Śliwice o 24,6%, gminie Gostycyn o 18,9%, gminie Lubiewo o 15,2%, gminie Cekcyn o 6,7%, gminie Kęsowo o 5,9% i w Tucholi o 5,2%.

Wykres 2. Liczba bezrobotnych według gmin w końcu 2014 i 2015 r.

Źródło.: Opracowanie własne na podstawie formularza nr 1 do sprawozdania MPiPS-01

W styczniu 2015 r. liczba osób bezrobotnych – w stosunku do grudnia 2014 - wzrosła o 287 osób (8,5%). Od lutego 2015r. do sierpnia obserwowaliśmy systematyczny spadek liczby bezrobotnych. Wzrost liczby bezrobotnych nastąpił od miesiąca września do grudnia 2015 r., z wyłączeniem miesiąca października, w którym liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 19 osób w stosunku do miesiąca września.

Tabela 11. Liczba bezrobotnych według podziału na gminy i poszczególne miesiące w 2015 r.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych						
	Ogółem	Tuchola	Cekcyn	Gostycyn	Kęsowo	Lubiewo	Śliwice
Grudzień 2014	3.377	1.439	463	380	324	356	415
Styczeń 2015	3.664	1.576	497	416	356	384	435
Luty 2015	3.571	1.543	478	404	344	378	424
Marzec 2015	3.481	1.493	459	422	335	347	425
Kwiecień 2015	3.232	1.413	422	388	300	326	383
Maj 2015	3.120	1.375	406	367	295	317	360
Czerwiec 2015	2.979	1.324	398	334	282	304	337
Lipiec 2015	2.977	1.333	403	333	288	284	336
Sierpień 2015	2.935	1.331	383	325	279	290	327
Wrzesień 2015	2.954	1.312	417	299	279	304	343
Październik 2015	2.935	1.301	418	302	282	301	331
Listopad 2015	2.955	1.331	415	313	283	296	317
Grudzień 2015	3.024	1.364	432	308	305	302	313
Wzrost/spadek XII 2014 do XII 2015	-353	-75	-31	-72	-19	-54	-102

Źródło: Opracowanie własne na podstawie formularza nr 1 do sprawozdania MPiPS-01

Stopa bezrobocia w powiecie tucholskim liczona w stosunku do liczby ludności aktywnej zawodowo wyniosła w grudniu 2015r. 17,0% (w województwie kujawsko-pomorskim – 13,3%, w kraju – 9,8%). Stopa bezrobocia w powiecie tucholskim w stosunku do grudnia 2014r. zmniejszyła się o 1,7 pkt procentowego, w województwie kujawsko-pomorskim zmniejszyła się o 2,2 pkt, a w kraju zmniejszyła się o 1,6 pkt procentowego.

Tabela 12. Poziom i stopa bezrobocia powiatu tucholskiego na tle województwa kujawsko-pomorskiego i kraju w latach 2014-2015

Stan na dzień	Liczba bezrobotnych			Stopa bezrobocia (%)		
	Powiat	Województwo	Kraj	Powiat	Województwo	Kraj
31.12.2014r.	3 377	127 111	1 825 180	18,7	15,5	11,4
31.12.2015r.	3 024	107 255	1 564 200	17,0	13,3	9,8
Zmiana	-353	-19 856	-260 980	-1,7	-2,2	-1,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.wup.torun.pl

3.1 Zmiany w poziomie bezrobocia.

W 2014r. zarejestrowało się 4.301 bezrobotnych (wobec 4.363 w 2014r). Spośród ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych:

- 3.555 osób (82,6%) - to osoby poprzednio pracujące (w 2014r. było to odpowiednio 3.517 i 80,6%),
- 3.599 osób (84,8%) – to osoby rejestrujące się po raz kolejny (w 2014r. było to odpowiednio 3.701 i 84,8%).

W 2014r. z ewidencji bezrobotnych wyłączono 4.654 osoby (w 2014r. – 4.974).

Przyczyny wyłączeń to:

- podjęcia pracy - dotyczyły 2.761 osób i stanowiły 59,3% ogółu wyłączeń (w 2014r. było to odpowiednio 2.659 osób i 53,4%).

Zatrudnienie bez udziału środków FP podjęło 2.205 osób (o 136 osób mniej niż w 2014r). Natomiast zatrudnienie subsydiowane finansowane środkami Funduszu Pracy stanowiło 20,1% wszystkich podjęć pracy, pracę podjęło 556 osób (o 238 osób więcej niż w 2014r.), w tym: prace interwencyjne 171 osób (w 2014r. 38 osób), a roboty publiczne 88 osób (w roku ubiegłym 61).

W 2015r. 64 bezrobotnych zostało wyłączonych z ewidencji z powodu otrzymania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (w 2014r. – 52), 174 osoby podjęły pracę w ramach refundacji pracodawcom kosztów wyposażenia stanowiska pracy (w 2014r. – 145 osób), 18 osób podjęło zatrudnienie w ramach bonu zatrudnieniowego (w 2014r. – 6 osób), 14 osób w ramach bonu na zasiedlenie (w 2014r. – 8 osób), 8 osób w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia (w 2014r. – 3 osoby). Z innej formy zatrudnienia subsydiowanego skorzystało 19 osób. Do innej formy zatrudnienia subsydiowanego zalicza się pracę na miejscach pracy finansowanych ze środków PFRON, podjęcia działalności gospodarczej ze środków PFRON i EFS w ramach Poddziałania 6.2 POKL,

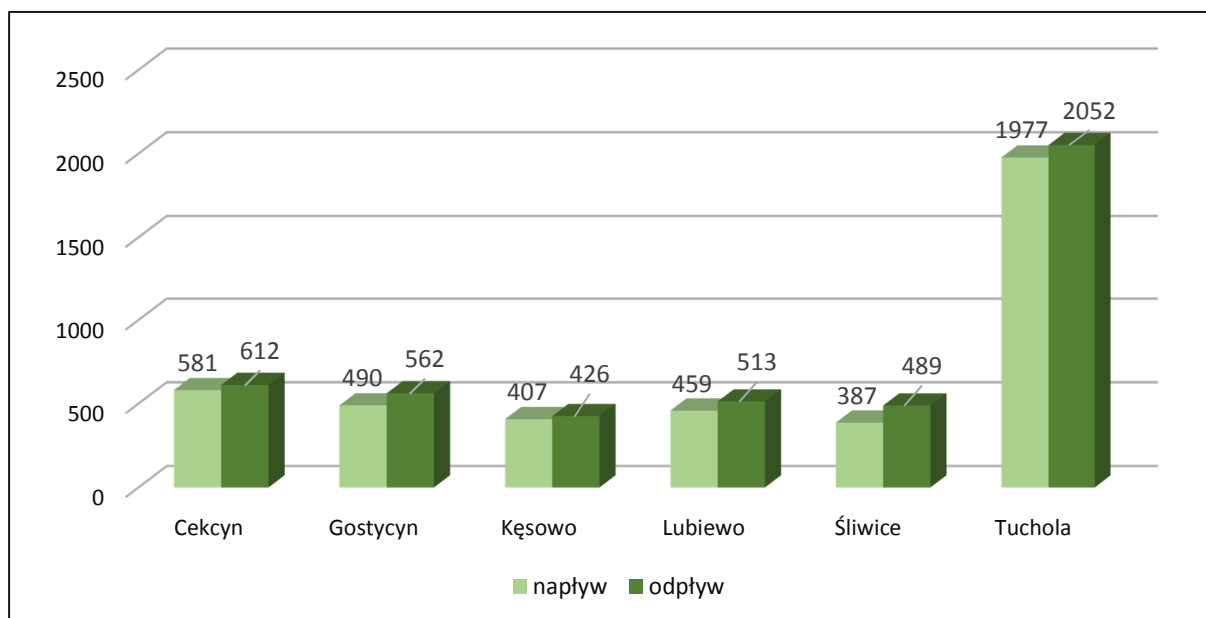
- niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy - wyłączono 615 osób co

stanowiło 13,2% (w 2014r. odpowiednio 1.067 osób i 21,4%) wszystkich wyłączeń;

- rozpoczęcie szkolenia, stażu i prac społecznie użytecznych dotyczyło 671 osób (w 2014r. - 753) i stanowiło 14,4% (w 2014r. – 15,1%) wszystkich wyłączeń;
- odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy – 38 osób tj. 0,8% (w 2014 - 34 osoby tj. 0,7 %) ogółu wyłączeń;
- innych (dobrowolna rezygnacja, podjęcie nauki, nabycie prawa do emerytury lub renty, prawa do świadczenia przedemerytalnego, zmiana miejsca zamieszkania, osiągnięcia wieku emerytalnego) objęło 569 osób tj. 12,2% (w 2014r. – 460 osób tj. 9,2%) ogółu wyłączeń.

W roku 2015 żaden zakład pracy nie zgłosił do tut. urzędu pracy zamiaru zwolnień grupowych pracowników.

Wykres 3. Napływ i odpływ bezrobotnych według gmin w powiecie tucholskim w 2015r.

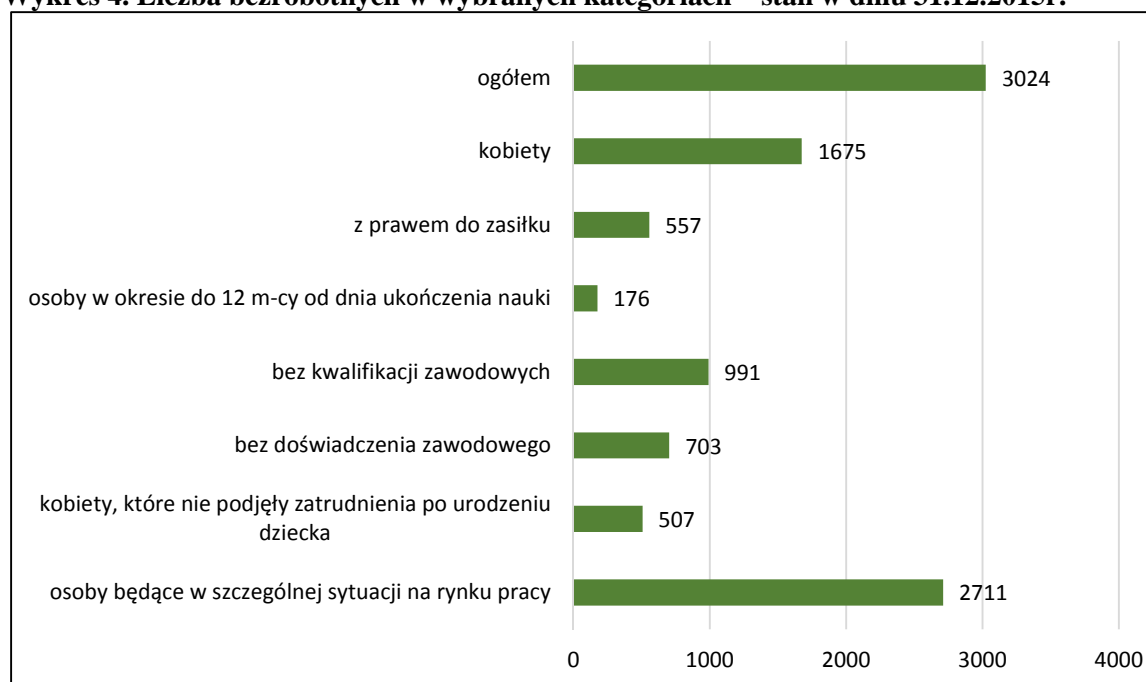

Źródło :Obliczenia własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Z powyższego wykresu wynika, że odpływ (wyrejestrowanie z ewidencji bezrobotnych) był wyższy niż napływ (nowe rejestracje bezrobotnych) we wszystkich gminach tj. w gminie Śliwice (o 102 osoby), Tuchola (o 75 osób), Gostycyn (o 72 osoby), Lubiewo (o 54 osoby), Cekcyn (o 31 osób), Kęsowo (o 19 osób).

4. Struktura zarejestrowanych bezrobotnych

Wykres 4. Liczba bezrobotnych w wybranych kategoriach – stan w dniu 31.12.2015r.

Źródło :Obliczenia własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

4.1 Bezrobotne kobiety

W końcu grudnia 2015r. zarejestrowanych było 1.675 kobiet, które stanowiły 55,4% ogółu bezrobotnych (w końcu 2014r. 56,4% ogółu). W odniesieniu do końca grudnia 2014r. liczba kobiet zmniejszyła się o 230 osób. Udział kobiet wśród bezrobotnych w poszczególnych gminach wynosi od 50,2% w gminie Śliwice do 60,1 % w gminie Tuchola.

Sytuacja kobiet na rynku pracy nadal jest trudniejsza niż mężczyzn. Według stanu z dnia 31.12.2015 r. ogólna liczba bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy wynosi 1.220 osób – z czego kobiety stanowią 66,0% . Prawo do zasiłku posiadało jedynie 15,0% ogólnej liczby bezrobotnych kobiet.

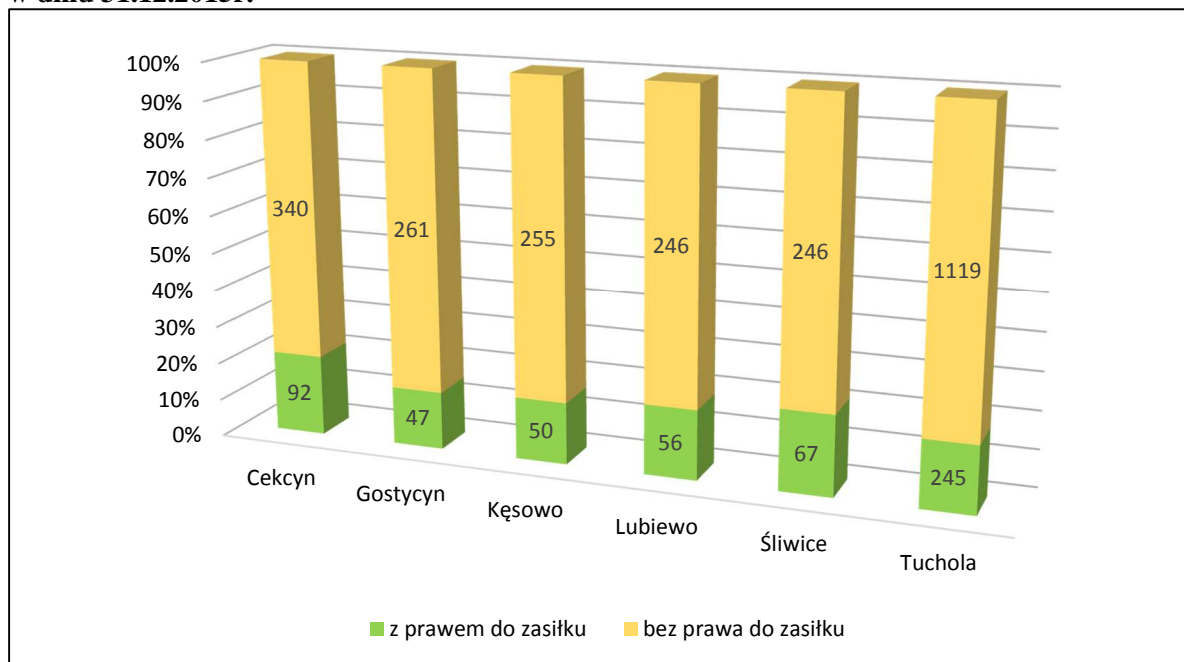
W 2015r. pracę podjęło 1.397 kobiet, co stanowiło 50,6% (w 2014r. – 1.276 osób i 48,0%) wszystkich bezrobotnych podejmujących pracę.

Szkolenia zawodowe rozpoczęło 26 kobiet – 21,3% wszystkich podejmujących szkolenia (w roku ubiegłym odpowiednio 3 i 10,3%), staże 282 kobiety – 65,1% wszystkich podejmujących staże (w roku ubiegłym odpowiednio 356 i 61,9%), prace społecznie użyteczne 78 kobiet – 67,2% wszystkich podejmujących (w roku ubiegłym odpowiednio 108 i 72,5%).

4.2 Bezrobotni z prawem do zasiłku

Prawo do pobierania zasiłku w końcu grudnia 2015r. posiadało 557 osób, co stanowiło 18,4% ogółu bezrobotnych (w końcu 2014r. – 613 osób, tj. 18,1% ogółu). Udział osób uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych w danej gminie wahał się od 15,3% w gminie Gostycyn do 21,4% w gminie Śliwice. Zasiłek pobierało 15,0% bezrobotnych kobiet i 22,7% bezrobotnych mężczyzn.

Wykres 5. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku i bez prawa do zasiłku według gmin – stan w dniu 31.12.2015r.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

4.3 Osoby do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

W końcu grudnia 2015 roku w tut. urzędzie pracy zarejestrowanych było 176 bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (w 2014 r. 181 osób), w tym 108 kobiet. Osoby z tej grupy stanowiły 5,8% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do roku ubiegłego liczba bezrobotnych z tej kategorii zmniejszyła się o 5 osób, a więc o 2,8%.

Większość bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowią kobiety (61,4%). Najliczniejszą grupę pod względem poziomu wykształcenia stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 30,1% (53 osoby) następnie zasadniczym zawodowym – 27,8% (49 osób), wyższym – 23,3% (41 osób), średnim ogólnokształcącym – 18,2% (32 osoby), najmniejszą z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 0,6% (1 osoba).

W 2015 roku 272 osoby podjęły pracę (w 2014 roku 237 osób).

4.4 Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych

Bezrobotni bez kwalifikacji to osoby nie posiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonego dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.

Według stanu z dnia 31 grudnia 2015r. zarejestrowanych pozostawało 991 bezrobotnych bez kwalifikacji, którzy stanowili 32,8% ogółu bezrobotnych (w 2014r. było to odpowiednio: 1.063 osoby i 31,5%).

Pracę w 2015r. podjęło 730 osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, co stanowiło 26,4% wszystkich podjęć pracy (w 2014r. były to odpowiednio 706 osób i 26,5%).

4.5 Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego

W końcu grudnia 2015 roku w ewidencji osób bezrobotnych zarejestrowane były 703 osoby bez doświadczenia zawodowego, analogicznie w roku 2014 – 796. Pojęcie bezrobotnego bez doświadczenia zawodowego oznacza bezrobotnego, który nie wykonywał zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub nie prowadził działalności gospodarczej przez okres co najmniej 6 miesięcy.

Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego to przede wszystkim kobiety, stanowiły one 68,7% bezrobotnych w tej kategorii. Pracę w 2015 roku podjęło 597 osób, co stanowiło 21,6% wszystkich osób podejmujących pracę.

4.6 Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka

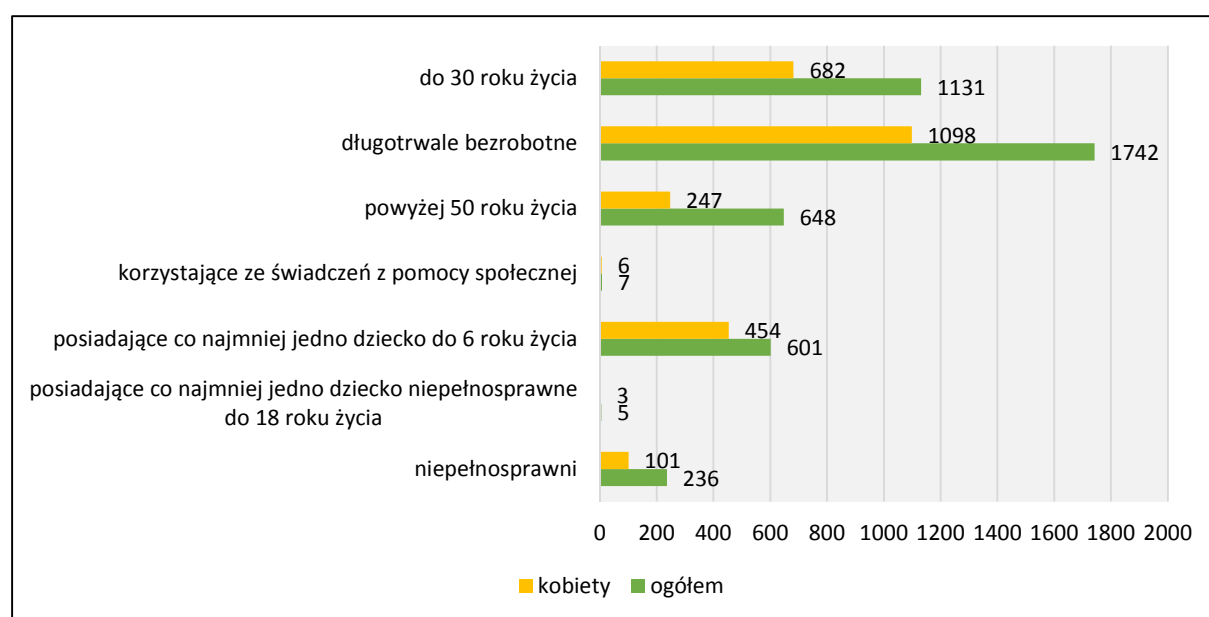
Według stanu z dnia 31.12.2015 roku zarejestrowanych było 507 kobiet (w 2014 - 488), które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Stanowiły one 16,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych oraz 30,3% ogółu zarejestrowanych kobiet.

4.7 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy osobami w szczególnej sytuacji na rynku pracy są:

- 1) bezrobotni do 30 roku życia,
- 2) bezrobotni długotrwale,
- 3) bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- 4) bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej,
- 5) bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- 6) bezrobotni niepełnosprawni.

Wykres 6. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy – stan w dniu 31.12.2015r.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

4.7.1 Bezrobotni do 30 roku życia

W końcu grudnia 2015r. zarejestrowanych było 1.131 bezrobotnych do 30 roku życia, stanowili oni 37,4% ogółu bezrobotnych. Większość bezrobotnych do 30 roku życia to kobiety – 60,3%. Prawo do zasiłku dla osób bezrobotnych posiadało 30,7% z ogółu bezrobotnych uprawnionych. Najliczniejszą grupę pod względem poziomu wykształcenia stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 29,3%. Osoby zarejestrowane w okresie 1-6 miesięcy stanowiły 39,6% populacji bezrobotnych do 30 roku życia.

W 2015r. pracę podjęły 1.383 osoby, co stanowiło 50,1% wszystkich podjęć pracy. Zatrudnienie subsydiowane finansowane środkami Funduszu Pracy stanowiło 19,4% podjęć pracy w tej grupie.

Staże zawodowe podjęło 318 osób tj. 73,4% wszystkich podjęć staży (w 2014r. odpowiednio 352 osoby i 61,2%), prace społecznie użyteczne – 16 osób tj. 13,8% (w 2014r. odpowiednio 15 i 10,1%).

4.7.2 Długotrwale bezrobotni

Długotrwale bezrobotny - oznacza to bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Według stanu z dnia 31 grudnia 2015r. zarejestrowanych było 1.742 długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 57,6% ogółu bezrobotnych (w 2014r. były to odpowiednio: 2.004 osoby i 59,3%).

Większość długotrwale bezrobotnych to kobiety – 63,0%, osoby do 34 roku życia (44,9%) o bardzo krótkim stażu pracy (40,5 % nie pracowało dłużej niż 5 lat) lub bez stażu pracy (18,0%), legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 37,0% oraz wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 33,9%. Pracę w 2015r. podjęły 1.102 osoby długotrwale bezrobotne, co stanowiło 39,9% wszystkich podjęć pracy (w 2014r. było to odpowiednio 1.193 osoby i 44,9%).

Zatrudnienie subsydiowane stanowiło 20,3% podjęć pracy w tej grupie.

Szkolenia rozpoczęło 46 osób, tj. 37,7% wszystkich podjęć szkoleń (w 2014r. było to odpowiednio 10 osób i 34,5%), staże – 177 osób, tj. 40,9% wszystkich podjęć staży (w 2014r. odpowiednio 240 osób i 41,7%), prace społecznie użyteczne – 99 osób tj. 85,3% wszystkich podejmujących prace społecznie użyteczne (w 2014r. było to odpowiednio 126 osób i 84,6%).

4.7.3 Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Według stanu z dnia 31 grudnia 2015r. zarejestrowanych pozostawało 648 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, którzy stanowili 21,4% ogółu bezrobotnych (w 2014r. było to odpowiednio 678 osób i 20,1%). Wśród tej grupy osób przeważają mężczyźni, stanowiąc 61,9% tej populacji (przed rokiem większość bezrobotnych powyżej 50 roku życia również stanowili mężczyźni – 60,3%).

Wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia pracę podjęło 336 osób, co stanowiło 12,2% wszystkich podjęć pracy (w 2014r. było to odpowiednio: 286 osób i 10,7%). Zatrudnienie subsydiowane stanowiło 22,9% podjęć pracy w tej grupie.

Szkolenie podjęły 22 osoby, co stanowiło 18,0% wszystkich podjęć szkoleń (w 2014r.

było to odpowiednio 1 osoba i 3,4%), prace społecznie użyteczne 35 osób, co stanowiło 30,2% wszystkich podejmujących prace społecznie użyteczne (w 2014r. było to odpowiednio 39 osób i 26,2%).

4.7.4 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej

Według stanu z dnia 31 grudnia 2015r. zarejestrowanych pozostawało 7 bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, którzy stanowili 0,2% ogółu bezrobotnych.

Dane o bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej urzędy pracy pozyskiwać mają poprzez system komputerowy Empatia. System ten nadal nie jest zintegrowany z programem do obsługi osób bezrobotnych SI Syriusz.

4.7.5 Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia.

Według stanu z dnia 31 grudnia 2014r. zarejestrowanych pozostawało 601 bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, którzy stanowili 19,9% ogółu bezrobotnych. Większość bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia to kobiety – 75,5%, a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadały 133 osoby z tej kategorii, tj. 22,1% populacji.

Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia to najczęściej osoby z krótkim stażem pracy - do 5 lat – 51,9%, legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 30,8% oraz gimnazjalnym i niższym – 25,8% i pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 22,8%.

Pracę w 2015r. z tej grupy podjęło 413 osób, co stanowiło 15,0% wszystkich podjęć pracy.

4.7.6 Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.

Według stanu z dnia 31 grudnia 2015r. zarejestrowanych pozostawało 5 bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, którzy stanowili 0,2% ogółu bezrobotnych.

Większość bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia to kobiety – 60,0%, a prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 40,0% tej populacji.

Pracę w 2015r. z tej grupy podjęło 6 osób, co stanowiło 0,2% wszystkich podjęć pracy.

4.7.7 Bezrobotni niepełnosprawni

Według stanu z dnia 31 grudnia 2015r. zarejestrowanych pozostawało 236 bezrobotnych niepełnosprawnych, którzy stanowili 7,8% ogółu bezrobotnych (w 2014r. odpowiednio: 264 osoby i 7,8%).

Pracę w 2015r. podjęły 204 osoby niepełnosprawne, co stanowiło 7,4% wszystkich podjęć pracy (w 2014r. było to odpowiednio 195 osób i 7,3%), staże 19 osób, tj. 4,4% wszystkich podjęć staży (w roku poprzednim 27 osób tj. 4,7%).

Poza niepełnosprawnymi bezrobotnymi w rejestrze znajdują się również 23 osoby niepełnosprawne poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu (nie mają oni

statusu osoby bezrobotnej).

W końcu 2015 roku niepełnosprawni bezrobotni mężczyźni stanowili 57,2% ogółu zarejestrowanych osób niepełnosprawnych (kobiety zaś – 42,8%), wśród osób niepełnosprawnych poszukujących pracy również dominują mężczyźni.

Najczęściej to osoby w wieku od 55 do 59 lat i od 30 do 39 lat, pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy z lekkim stopniem niepełnosprawności (64,0%) - w przypadku osób bezrobotnych, a umiarkowanym (82,6%) w przypadku osób poszukujących pracy.

W 2015r. ze środków PFRON:

- a) dla 1 osoby niepełnosprawnej zarejestrowanej jako poszukująca pracy nie pozostająca w zatrudnieniu zorganizowano prace interwencyjne w zawodzie portiera (kod zawodu: 541306),
- b) udzielono jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej w zakresie:
 - działalności rachunkowo – księgowej, doradztwa podatkowego (PKD 69.20.Z)-
– 1 osoba niepełnosprawna,
 - sprzedaży detalicznej prowadzonej przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet – sklep internetowy z artykułami folkloru (PKD 47.91.Z) – 1 osoba niepełnosprawna.

Ponadto 2 osobom bezrobotnym niepełnosprawnym udzielono jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej ze środków Funduszu Pracy.

Tabela 13. Cechy społeczno – demograficzne osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy – stan w dniu 31.12.2015r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		Poszukujący pracy	
	Ogółem	% w ogółem	Ogółem	% w ogółem
Ogółem	236	100	23	100
Kobiety	101	42,8	6	26,1
Stopień niepełnosprawności				
Znaczny	3	1,3	1	4,4
Umiarkowany	82	34,7	19	82,6
Lekki	151	64,0	3	13,0
Wykształcenie				
Wyższe	9	3,8	1	4,3
Policealne i średnie zawodowe	43	18,2	3	13,1
Średnie ogólnokształcące	14	5,9	2	8,7
Zasadnicze zawodowe	89	37,7	10	43,5
Gimnazjalne	10	4,3	1	4,3
Podstawowe i podstawowe nieukończone	71	30,1	6	26,1
Wiek				
18-24	19	8,1	2	8,7

Wyszczególnienie	Bezrobotni		Poszukujący pracy	
	Ogółem	% w ogółem	Ogółem	% w ogółem
25-29	15	6,4	1	4,3
30-39	46	19,5	5	21,7
40-44	17	7,2	3	13,1
45-49	14	5,9	4	17,4
50-54	38	16,1	1	4,3
55-59	51	21,6	3	13,1
60 i więcej lat	36	15,2	4	17,4
Staż pracy				
Do 1 roku	22	9,3	5	21,8
1-5 lat	42	17,8	5	21,8
5-10 lat	25	10,6	3	13,0
10-20 lat	52	22,0	5	21,8
20 -30	50	21,2	1	4,3
30 lat i więcej	22	9,3	1	4,3
Bez stażu	23	9,8	3	13,0
Czas pozostawania bez pracy				
Do 3 miesięcy	58	24,6	4	17,4
3-6 miesięcy	24	10,1	1	4,4
6-12 miesięcy	49	20,8	3	13,0
Powyżej 12 miesięcy	105	44,5	15	65,2

Rodzaj niepełnosprawności

Upośledzenie umysłowe	9	3,8	1	4,4
Choroby psychiczne	23	9,7	3	13,0
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	19	8,1	2	8,7
Choroby narządu wzroku	22	9,3	3	13,0
Upośledzenia narządu ruchu	56	23,7	5	21,8
Epilepsja	10	4,3	3	13,0
Choroby układu oddechowego i układu krążenia	10	4,3	0	0
Choroby układu pokarmowego	5	2,1	0	0
Choroby układu moczowo- - pęciowego	4	1,7	0	0
Choroby neurologiczne	38	16,1	3	13,0
Inne	35	14,8	2	8,7
Nieustalone	5	2,1	1	4,4

Zródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu.

4.8 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy

W 2015r. zarejestrowano 4.301 bezrobotnych, w tym 3.555 osób poprzednio pracujących (w roku ubiegłym było to odpowiednio 4.363 i 3.517). Biorąc pod uwagę rodzaj działalności ostatniego pracodawcy według Polskiej Klasyfikacji Działalności należy stwierdzić, że najczęściej rejestrowani bezrobotni pracowali w:

- przetwórstwie przemysłowym – 1.032 osoby tj. 29,0% zarejestrowanych poprzednio pracujących,
- handlu hurtowym i detalicznym, naprawach pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 609 osób, tj. 17,1% zarejestrowanych poprzednio pracujących,
- budownictwie – 430 osób tj. 12,1% poprzednio pracujących,
- pozostałej działalności usługowej – 325 osób tj. 9,1% poprzednio pracujących,
- administracji publicznej i obronie narodowej, obowiązkowych ubezpieczeniach społecznych – 226 osób tj. 6,3% poprzednio pracujących,
- działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 131 osób tj. 3,7%,
- rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie – 122 osoby tj. 3,4% poprzednio pracujących,
- transporcie i gospodarce magazynowej – 96 osób tj. 2,7 %.

4.9 Bezrobotni według zawodów i specjalności

W końcu 2015r. zarejestrowanych było 2.638 bezrobotnych posiadających zawód. Stanowili oni 87,2% ogółu bezrobotnych. Natomiast osoby, które nie legitymowały się żadnym zawodem stanowiły 12,8% ogółu bezrobotnych (386 osób).

Grupa osób bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby niespełniające jednocześnie dwóch warunków: nieposiadające świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego oraz nieposiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 6 miesięcy w tym samym zawodzie. W grupie „bez zawodu” ujęte są również osoby, które ukończyły licea ogólnokształcące oraz zasadnicze lub średnie szkoły zawodowe, a nie przedstawiły dyplomu potwierdzającego uzyskane kwalifikacje zawodowe.

Tabela 14. Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych – stan w dniu 31.12.2015r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Osoby	% w ogółem bezrobotnych posiadających zawód
522301	Sprzedawca	386	14,6
722204	Ślusarz	130	4,9
512001	Kucharz	109	4,1
515303	Robotnik gospodarczy	103	3,9
752205	Stolarz	81	3,1
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	66	2,5
753105	Krawiec	50	1,9

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Osoby	% w ogółem bezrobotnych posiadających zawód
711202	Murarz	49	1,8
331403	Technik ekonomista	47	1,8
411004	Technik prac biurowych	45	1,7
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	42	1,6
514101	Fryzjer	41	1,5
911207	Sprzątaczką biurową	40	1,5
932911	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	39	1,5
752105	Sortowacz materiałów drzewnych	37	1,4
932101	Pakowacz ręczny	30	1,1
432103	Magazynier	29	1,1
513101	Kelner	29	1,1
621002	Robotnik leśny	28	1,1
751201	Cukiernik	27	1,0
751105	Rzeźnik -wędliniarz	26	1,0
522305	Technik handlowiec	23	0,9
751402	Przetwórcą owoców i warzyw	23	0,9
753303	Szwaczka ręczna	23	0,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01 Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności

Bezrobotni w 24 zawodach wymienionych w tabeli 14 stanowią 57,0% bezrobotnych posiadających zawód.

W 2015r. zarejestrowało się 4.301 osób bezrobotnych. Spośród zarejestrowanych bezrobotnych – 3.747 osób (87,1%) posiadało zawód, bez zawodu zarejestrowano 554 osoby (12,9% ogółu rejestrujących się).

Tabela 15. Zawody najczęściej występujące wśród bezrobotnych rejestrujących się w 2015r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Osoby	% w ogółem bezrobotnych posiadających zawód
522301	Sprzedawca	475	12,7
722204	Ślusarz	153	4,1
752205	Stolarz	134	3,6
512001	Kucharz	120	3,2
515303	Robotnik gospodarczy	119	3,2
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	109	2,9
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	94	2,5
331403	Technik ekonomista	80	2,1
411004	Technik prac biurowych	76	2,0
711202	Murarz	60	1,6
932101	Pakowacz ręczny	59	1,6
514101	Fryzjer	49	1,3
522305	Technik handlowiec	47	1,2

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Osoby	% w ogółem bezrobotnych posiadających zawód
752105	Sortowacz materiałów drzewnych	47	1,2
432103	Magazynier	46	1,2
753105	Krawiec	44	1,2
911207	Sprzątaczką biurową	42	1,1
311504	Technik mechanik	42	1,1
751201	Cukiernik	38	1,0
932911	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	37	1,0
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	35	0,9
751105	Rzeźnik – wędliniarz	34	0,9
242217	Specjalista administracji publicznej	33	0,9
331402	Technik agrobiznesu	31	0,8
753303	Szwaczka ręczna	27	0,7
941201	Pomoc kuchenna	26	0,7
513101	Kelner	26	0,7
351203	Technik informatyk	24	0,6
753402	Tapicer	23	0,6
834103	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	23	0,6
343404	Technik żywienia i usług gastronomicznych	23	0,6

*Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01
Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności*

W 2015 roku najwięcej bezrobotnych rejestrowało się w zawodach: sprzedawcy-475 osób, ślusarza - 153 osoby, stolarza – 134 osoby, kucharza – 120 osób oraz robotnika gospodarczego – 119 osób. Także i w tych zawodach najwięcej było zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2015r.

4.10 Osoby bezrobotne według czasu pozostawiania bez pracy, wieku oraz poziomu wykształcenia.

W końcu 2015r. zarejestrowanych było 3.024 bezrobotnych w tym 1.675 kobiet. Najwięcej bezrobotnych pozostawało bez pracy powyżej 24 miesięcy - 723 osoby (23,9% ogółu).

Biorąc pod uwagę wiek zarejestrowanych bezrobotnych były to przede wszystkim osoby od 25 do 34 roku życia - 912 osób (30,1% ogółu) oraz do 25 roku życia 647 osób – 21,4%. Najmniej było osób powyżej 60 roku życia – 117 osób (3,9%) oraz osób w przedziale wiekowym 55-59 lat - 283 osoby (9,3%).

Najwięcej bezrobotnych posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe - 1.093 osoby (36,1% ogółu zarejestrowanych) oraz gimnazjalne lub niższe – 903 osoby (29,9%). Najmniej bezrobotnych zarejestrowanych było z wykształceniem wyższym - 206 osób – 6,8%.

Tabela 16. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy, wieku oraz poziomu wykształcenia w latach 2014-2015 (stan w końcu grudnia).

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych			Zmiana do 2014r.	
		2014	2015		w osobach	w %
			ogółem	kobiety		
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	315	317	123	2	0,6
	1 – 3	672	510	210	-162	-24,1
	3 - 6	497	439	241	-58	-11,7
	6 - 12	536	538	296	2	0,4
	12 - 24	622	497	302	-125	-20,1
	pow. 24	735	723	503	-12	-1,6
Wiek	18 – 24	750	647	377	-103	-13,7
	25 - 34	1 017	912	568	-105	-10,3
	35 - 44	646	575	355	-71	-11,0
	45 - 54	575	490	252	-85	-14,8
	55 - 59	302	283	108	-19	-6,3
	60 lat i więcej	87	117	15	30	34,5
Wykształcenie	wyższe	219	206	140	-13	-5,9
	policealne i średnie zawodowe	632	557	376	-75	-11,9
	średnie ogólnokształcące	308	265	198	-43	-14,0
	zasadnicze zawodowe	1 247	1 093	532	-154	-12,3
	gimnazjalne i poniżej	971	903	429	-68	-7,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 1 do sprawozdania MPiPS-01 Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy.

W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano wzrost bezrobotnych w przedziale wiekowym 60 lat i więcej (o 30 osób) oraz wśród bezrobotnych pozostających bez pracy w okresie do 1 miesiąca i od 6 do 12 miesięcy (po 2 osoby). Największy spadek odnotowano wśród bezrobotnych pozostających bez pracy w okresie od 1 do 3 miesięcy (o 162 osoby), bezrobotnych w przedziale wiekowym od 18 do 34 lat (o 208 osób) oraz bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 154 osoby).

5. Usługi rynku pracy

5.1 Pośrednictwo pracy

Pośrednictwo Pracy:

- udziela pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia,
- udziela pomocy pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych,
- upowszechnia oferty pracy,

- pozyskuje oferty pracy,
- udziela pracodawcom informacji o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszoną ofertą pracy,
- inicjuje i organizuje kontakty bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami,
- informuje bezrobotnych o przysługujących im prawach i obowiązkach,
- informuje bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy,
- współdziała z innymi instytucjami rynku pracy w zakresie wymiany informacji o możliwościach uzyskania zatrudnienia i szkolenia na terenie ich działania.

5.1.1 Realizacja ofert pracy

W 2015 roku do PUP w Tucholi wpłynęło 1.514 zgłoszeń wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Liczba zgłoszonych wolnych miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej wyniosła 953, natomiast wolnych miejsc aktywizacji zawodowej (staże, prace społecznie użyteczne) 561.

W stosunku do roku ubiegłego liczba zgłoszonych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wzrosła o 2,2% tj. o 33 miejsca.

Tabela 17. Wolne miejsca pracy oraz miejsca aktywizacji zawodowej najczęściej zgłaszane w PUP Tuchola w 2015r. według zawodów.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej		
		ogółem	w tym:	
			Liczba subsydiowanych wolnych miejsc pracy* i miejsc aktywizacji zawodowej**	% w ogółem
515303	Robotnik gospodarczy	186	179	96,2
411004	Technik prac biurowych	112	100	89,3
522301	Sprzedawca	103	44	42,7
512001	Kucharz	51	36	70,6
432103	Magazynier	37	32	86,5
752205	Stolarz	33	20	60,6
932911	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	33	20	60,6
332203	Przedstawiciel handlowy	30	7	23,3
752190	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	30	7	23,3
815301	Szwaczka maszynowa	26	3	11,5
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	26	13	50,0
513101	Kelner	21	13	61,9
722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	19	17	89,5
753403	Tapicer meblowy	19	1	5,3
961201	Sortowacz surowców wtórnych	19	19	100
932101	Pakowacz ręczny	19	11	57,9

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej		
		ogółem	w tym:	
			Liczba subsydiowanych wolnych miejsc pracy* i miejsc aktywizacji zawodowej**	% w ogółem
711202	Murarz	18	6	33,3
911207	Sprzątaczką biurową	18	14	77,8
722204	Ślusarz	17	16	94,1
331301	Księgowy	16	8	50,0
832202	Kierowca samochodu dostawczego	15	11	73,3
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	15	2	13,3
817207	Operator strugarek i frezarek do drewna	15	7	46,7
818116	Operator urządzeń przemysłu szklarskiego	14	11	78,6
334306	Technik administracji	13	13	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika 3 do sprawozdania MPiPS-01 Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności.

* *praca subsydiowana to zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, bonu zatrudnieniowego*

** *miejsca aktywizacji zawodowej to staże i prace społecznie użyteczne*

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 25 zawodach wymienionych w tabeli 17 stanowią 59,8% ogółu zgłoszeń. Najczęściej zgłaszano wolne miejsca w zawodach robotnika gospodarczego i technika prac biurowych, jednak głównie były to miejsca pracy subsydiowanej i miejsca aktywizacji zawodowej.

Zgłoszone w 2015r. miejsca pracy oraz aktywizacji zawodowej najczęściej pochodziły od pracodawców funkcjonujących w sektorze:

-przetwórstwa przemysłowego -

- 458 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,

- administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych ubezpieczeń społecznych

- 250 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,

- handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle

- 193 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej,

- budownictwa

- 123 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej,

- działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi -

- 81 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,

- działalności finansowej i ubezpieczeniowej -

- 65 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

- działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej -

- 54 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej to suma zgłoszonych przez pracodawców wolnych miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz miejsc aktywizacji zawodowej (m. in. stażu, prac społecznie użytecznych).

Miejsca pracy oraz aktywizacji zawodowej z w/w sektorów stanowiły 80,8% miejsc

zgłoszonych w 2015r.

Dla zrealizowania zgłoszonych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wezwano 4.864 osoby bezrobotne (w 2014r. 4.418), w tym 3.373 osoby wezwano w celu przedstawienia propozycji pracy, 1.362 osoby celem przedstawienia propozycji stażu i 129 osób celem przedstawienia propozycji prac społecznie użytecznych. Propozycje miejsc pracy oraz miejsc aktywizacji zawodowej przedstawiane są nie tylko wezwanym w tym celu osobom bezrobotnym, ale także osobom zgłaszającym się z własnej inicjatywy bądź zgłaszającym się w wyznaczonym terminie.

O wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej informuje się również drogą mailową i sms-em.

Skierowania wydano 2.835 osobom (w 2014r. 2.740 osobom), z czego 1.741 skierowań do pracy, 970 na staż i 124 na prace społecznie użyteczne.

W 2015 roku pracę podjęło 2.761 bezrobotnych. Było to o 102 osoby więcej niż w 2014r. Podjęcia pracy stanowiły 59,3% ogółu wyłączonych z ewidencji bezrobotnych (w roku poprzednim 53,4%).

Zatrudnienie niesubsydiowane (2.205 osób) stanowiło 79,9% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych (w roku poprzednim było to odpowiednio 2.341 i 88,0%). Natomiast zatrudnienie subsydiowane (556 osób) stanowiło 20,1% wszystkich podjęć pracy (w roku ubiegłym było to odpowiednio 318 osób i 12,0%).

Zatrudnienie najczęściej podejmowały kobiety (50,6%), osoby do 30 roku życia (50,1%) i długotrwale bezrobotni (39,9%).

Tabela 18. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2015r. zatrudnienie.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety	% w razem
Ogółem	2.761	100	1.397	50,6
z tego:				
do 30 roku życia	1.383	50,1	714	51,6
w tym do 25 roku życia	875	31,7	431	49,2
długotrwale bezrobotni	1.102	39,9	619	56,2
powyżej 50 roku życia	336	12,2	135	40,2
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	4	0,1	2	50,0
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	413	14,9	226	54,7
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	6	0,2	2	33,3
niepełnosprawni	204	7,4	118	57,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS -01

5.1.2 Giełdy pracy

Giełda pracy to spotkanie pracodawców z dobranymi przez pośrednika pracy osobami bezrobotnymi lub poszukującymi pracy, które posiadają kwalifikacje wymagane na stanowiskach pracy zgłoszonych przez tych pracodawców. Pracodawcy w trakcie trwania giełdy przeprowadzają rozmowy z bezrobotnymi i rekrutują ich do pracy.

W 2015 zorganizowano 19 giełd pracy na 22 wolne miejsca pracy i 1 miejsce aktywizacji zawodowej, uczestniczyły w nich 222 osoby bezrobotne, pracę podjęło 10

bezrobotnych, a staż 1 bezrobotny. Nie wykorzystano wszystkich wolnych miejsc pracy z powodu m. in. wąskiej grupy osób spełniających wymagania, z których żadna nie odpowiadała pracodawcy; oferowania zatrudnienia za granicą i poza powiatem; rezygnacji pracodawcy.

5.1.3 Targi pracy

Targi Pracy to dla pracodawców doskonała okazja, aby zaprezentować swoją ofertę szerokiemu gronu potencjalnych kandydatów do pracy oraz zebrać ciekawe informacje o postrzeganiu firmy na rynku pracy.

W dniu 23.09.2015r. w Hali Widowiskowo – Sportowej OSiR w Tucholi ul. Warszawska 17 odbyły się Powiatowe Targi Edukacji i Pracy.

Celem targów była możliwość zaprezentowania swojej oferty szkoleniowej uczniom szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych przez szkoły oraz możliwość bezpośredniego spotkania dwóch głównych partnerów rynku pracy: pracodawców i osób poszukujących pracy.

Szukającym pracy targi umożliwiają uzyskanie najbardziej aktualnych informacji o firmach, ich planach związanych z zatrudnieniem oraz dostępnych na rynku ofertach pracy, a także o możliwościach odbycia staży, praktyk i praktycznej nauki zawodu. Natomiast pracodawcy mają możliwość wstępnej selekcji kandydatów, stworzenia bazy pod przyszłe rekrutacje, zaprezentowania swojej marki wśród zwiedzających oraz nawiązania cennych kontaktów.

W targach udział wzięło:

- 13 szkół (szkoły ponadgimnazjalne z terenu powiatu tucholskiego oraz szkoły wyższe z terenu województwa kujawsko –pomorskiego), które miały możliwość zaprezentowania swojej oferty,
- 12 agencji zatrudnienia i 23 pracodawców oferujących łącznie 120 wolnych miejsc pracy, w tym oferty pracy za granicą (głównie na terenie Niemiec i Anglii).
Najbardziej poszukiwani byli opiekunowie osób starszych w Niemczech, nie brakowało ofert pracy z branży mechanicznej, przetwórstwa spożywczego, motoryzacji, operatorów maszyn i urządzeń przemysłowych,
- instytucje rynku pracy: OHP Bydgoszcz - Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży i Mobilne Centrum Informacji Zawodowej, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Bydgoszczy, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu oraz Powiatowe Urzędy Pracy z Chojnic, Sępólna Krajeńskiego i Tucholi.

5.2 Usługi EURES

EURES to sieć współpracy publicznych służb zatrudnienia oraz innych organizacji regionalnych, krajowych i międzynarodowych działających w obszarze zatrudnienia. EURES został powołany przez Komisję Europejską, aby wspierać mobilność pracowników na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Usługi sieci EURES świadczą doradcy EURES lub asystent EURES w wojewódzkim urzędzie pracy oraz pośrednicy pracy w powiatowych urzędach pracy.

Serwis www.eures.praca.gov.pl jest przeznaczony dla osób zainteresowanych pracą za granicą, a także dla pracodawców zainteresowanych pracownikami z EOG. W serwisie dostępne są:

- zagraniczne oferty pracy w EOG,

- informacje o warunkach życia i pracy w krajach EOG,
- informacje o tym, co istotne przed wyjazdem z Polski,
- informacje nt. mobilności zawodowej,
- informacje nt. usług rekrutacyjnych EURES dla polskich pracodawców,
- informacje o polskim rynku pracy,
- zapowiedzi międzynarodowych targów pracy i wydarzeń rekrutacyjnych na terenie Polski
- ofertę sieci EURES w obszarach przygranicznych,
- dane kontaktowe do polskich doradców EURES.

Oferty pracy za granicą w ramach EURES znajdują się na stronie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu <http://www.wup.torun.pl>

W ramach sieci EURES osoby poszukujące pracy za granicą mogą same lub z pomocą pośrednika pracy umieścić swoją ofertę w Internecie.

Do Powiatowego Urzędu Pracy w Tucholi zgłoszono w 2015 r. 477 wolnych miejsc pracy EURES.

Najwięcej ofert pracy za granicą było w Niemczech, Wielkiej Brytanii oraz Holandii. Za granicą poszukiwani byli głównie pracownicy branży gastronomicznej, opiekunowie osób starszych, średni personel medyczny, monterzy instalacji sanitarnych i grzewczych, elektrycy, spawacze. Wśród osób bezrobotnych największym zainteresowaniem cieszyły się miejsca pracy związane z branżą gastronomiczną oraz opieką nad osobami starszymi. Barięą okazała się jednak, choćby komunikatywna znajomość języka obcego, z tego też względu niewiele osób mogło odpowiedzieć na te oferty.

5.3 Profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych.

Profil pomocy to właściwy ze względu na sytuację i potrzeby osoby bezrobotnej zakres form pomocy określonych w ustawie. Celem profilowania jest zastosowanie wobec osoby bezrobotnej takiej pomocy, która najbardziej odpowiada jej aktualnej sytuacji i potrzebom. Profil pomocy ustala się dla każdej osoby bezrobotnej, niezwłocznie po rejestracji w powiatowym urzędzie pracy.

Osobie bezrobotnej może zostać ustalony jeden z trzech profili pomocy. W ramach każdego profilu stosowane są określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy formy pomocy:

- **profil pomocy I** - w tym profilu urząd pracy może zastosować pośrednictwo pracy i pomóc w uzyskaniu oferty pracy, a także w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe lub szkolenia, sfinansowanie kosztów egzaminów, zwrot kosztów przejazdu, bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej, świadczenie aktywizacyjne, pożyczkę na podjęcie działalności gosp. oraz bony dla osób bezrobotnych do 30 roku życia: boni szkoleniowy, boni stażowy, boni zatrudnieniowy, boni na zasiedlenie.
- **profil pomocy II** - w tym profilu urząd pracy może zastosować formy pomocy określone w ustawie, takie jak szkolenia, skierowanie do prac interwencyjnych lub robót publicznych itp., z wyłączeniem Programu Aktywizacja i Integracja,
- **profil pomocy III** – w tym profilu urząd pracy może zastosować m. in. Program Aktywizacja i Integracja, działania aktywizacyjne zlecone przez urząd pracy, skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy na zasadach określonych w przepisach o zatrudnieniu socjalnym lub podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej

zakładanej przez osoby prawne, programy specjalne, które obejmują instrumenty wymienione w ustawie uzupełnione dodatkowymi usługami, które mogą pomagać w trwałym powrocie na rynek pracy.

Profil pomocy ustalony jest przez doradcę klienta podczas wywiadu z osobą bezrobotną. Po zakończeniu wywiadu doradca klienta informuje osobę bezrobotną o tym, jakimi formami pomocy może ona zostać objęta w ramach ustalonego profilu pomocy i umawia się z bezrobotnym na przygotowanie Indywidualnego Planu Działania.

Tabela 19. Liczba bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy – stan w dniu 31.12.2015r.

Wyszczególnienie		razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem		2.968	100	1.654
z tego	profil I	78	2,6	30
	profil II	1.774	59,8	954
	profil III	1.116	37,6	670

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS -01

Na dzień 31.12.2015r. najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych było z II profilem pomocy (59,8% osób z ustalonym profilem pomocy), najmniej z I profilem pomocy (2,6% osób z ustalonym profilem pomocy).

5.4 Indywidualny Plan Działania.

Powiatowy Urząd Pracy, udzielając pomocy określonej w ustawie, przygotowuje Indywidualny Plan Działania (IPD) dostosowany do profilu pomocy.

IPD oznacza to plan działań obejmujący podstawowe usługi rynku pracy wspierane instrumentami rynku pracy w celu zatrudnienia bezrobotnego lub poszukującego pracy. IPD jest przygotowywany przez doradcę klienta we współpracy z bezrobotnym lub poszukującym pracy i zawiera w szczególności:

- działania możliwe do zastosowania przez urząd pracy w ramach pomocy określonej w ustawie, np. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia;
- działania planowane do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy w celu poszukiwania pracy;
- planowane terminy realizacji poszczególnych działań;
- formy, planowaną liczbę i terminy kontaktów z doradcą klienta lub innym pracownikiem urzędu pracy;
- termin i warunki zakończenia realizacji IPD.

Przygotowanie IPD następuje nie później niż w terminie 60 dni od dnia ustalenia profilu pomocy. IPD może być modyfikowany stosownie do zmieniającej się sytuacji bezrobotnego lub poszukującego pracy.

Tabela 20. Osoby objęte Indywidualnym Planem Działania w 2015

Wyszczególnienie	bezrobotni		poszukujący pracy	
	razem	kobiety	razem	kobiety
Przygotowano IPD	3.249	1.608	26	10
Przerwali realizację IPD	1.082	522	8	4
w tym z powodu podjęcia pracy	277	162	2	1
Zakończyli realizację IPD	2.057	1.037	28	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS -01

W 2015 roku IPD przygotowano dla 3.249 bezrobotnych i 26 poszukujących pracy. Realizację IPD zakończyło w 2015 roku 2.057 bezrobotnych i 28 poszukujących pracy.

Według stanu na dzień 31.12.2015 roku 3.321 bezrobotnych oraz 35 poszukujących pracy było w trakcie realizacji IPD.

5.5 Poradnictwo zawodowe.

Poradnictwo zawodowe polega na udzielaniu:

- 1) osobom bezrobotnym i poszukującym pracy pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu lub miejsca pracy oraz w planowaniu rozwoju kariery zawodowej, a także na przygotowywaniu do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy, w szczególności na:
 - udzielaniu informacji o zawodach, rynku pracy, możliwościach szkolenia i kształcenia, umiejętnościach niezbędnych przy aktywnym poszukiwaniu pracy i samozatrudnieniu,
 - udzielaniu porad z wykorzystaniem standaryzowanych metod ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie lub zmianę pracy, w tym badaniu kompetencji, zainteresowań i uzdolnień zawodowych,
 - kierowaniu na specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie umożliwiające wydawanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia,
 - inicjowaniu, organizowaniu i prowadzeniu grupowych porad zawodowych dla bezrobotnych i poszukujących pracy;
- 2) pracodawcom pomocy:
 - w doborze kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy,
 - we wspieraniu rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników przez udzielanie porad zawodowych.

Poradnictwo zawodowe świadczone jest w formie indywidualnej i grupowej.

W 2015 roku 162 osoby skorzystały z porady indywidualnej (liczba wizyt w ramach porady indywidualnej 241). Grupowym poradnictwem objęto 130 osób w 16 grupach.

Tabela 21. Cechy społeczno – demograficzne osób objętych poradnictwem zawodowym w 2015r.

Wyszczególnienie	Liczba osób	%	Liczba kobiet
Poradnictwo indywidualne			
Ogółem	162	100	73
z tego			
bezrobotni do 25 roku życia	39	24,1	14
długotrwale bezrobotni	84	51,8	44
bezrobotni powyżej 50 roku życia	23	14,2	11
zamieszkali na wsi	111	68,5	50
niepełnosprawni	12	7,4	8
Poradnictwo grupowe			
Ogółem	130	100	94
z tego:			
bezrobotni do 25 roku życia	87	66,9	61
długotrwale bezrobotni	60	46,1	50
bezrobotni powyżej 50 roku życia	1	0,8	1
zamieszkali na wsi	90	69,2	66
niepełnosprawni	5	3,8	4

Zródło: Opracowanie własne

W 2015 roku bezrobotni korzystający z porady indywidualnej to przede wszystkim mężczyźni (54,9%), a z poradnictwa grupowego to kobiety (72,3%), osoby zamieszkałe na wsi (68,5% porady indywidualne, 69,2% poradnictwo grupowe). Poradnictwo grupowe prowadzone było przez doradców zawodowych tut. urzędu i przez doradców zawodowych Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Bydgoszczy.

Tematyka porad grupowych w 2015r. to: rekrutacja i przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej; na rynku pracy – asertywnie i bez stresu; metody poszukiwania pracy, stres i wypalenie zawodowe; zarządzanie karierą; adaptacja w miejscu pracy; postaw na siebie - o asertywności w pigułce; siła słowa – mowa ciała. Rzecz o skutecznej komunikacji.

5.6 Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy

Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy realizowana jest poprzez:

- organizację szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy – szkolenie Szukam Pracy,
- umożliwienie dostępu do elektronicznych baz danych służących nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy.

Szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy przeznaczone jest dla tych bezrobotnych lub poszukujących pracy, którzy mają poważne trudności związane z poszukiwaniem pracy.

Szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy trwa 3 tygodnie i składa się z dwóch części:

- I część trwa dwa tygodnie. W ciągu 40 godzin zajęć prowadzonych metodą warsztatów szkoleniowych uczestnicy zdobywają wiedzę teoretyczną

i rozwijają praktyczne umiejętności poszukiwania pracy,

- II część szkolenia trwa tydzień, polega na samodzielnym poszukiwaniu pracy, a następnie na wspólnej wymianie doświadczeń z wizyt u pracodawców.

W 2015 roku w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy uczestniczyło 21 osób.

Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 80,9% (17 osób) wszystkich uczestników szkolenia. Osoby uczestniczące w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy to przede wszystkim osoby do 30 roku życia – 52,4% (11 osób) oraz po 50 roku życia – 38,1% (8 osób) z wykształceniem średnim i pomaturalnym – 10 osób (47,6%), zasadniczym zawodowym – 7 osób (33,3%) i z orzeczeniem o niepełnosprawności – 13 osób (61,9%).

Uczestnikom szkolenia udostępnia się 11 komputerów przenośnych z dostępem do internetu w celu pisania i wysyłania dokumentów aplikacyjnych oraz poszukiwania na stronach internetowych informacji o ofertach pracy. Uczestnicy mogą również korzystać ze skanera, kserokopiarki i drukarki. Ponadto na zajęciach korzysta się z filmów szkoleniowych z zakresu poradnictwa zawodowego.

5.7 Szkolenia i bony szkoleniowe

W 2015 r. szkolenia realizowane były w trybie indywidualnym i grupowym. Ogółem szkolenia rozpoczęły 122 osoby, w tym 22 osoby w ramach bonu szkoleniowego.

Szkolenia indywidualne (10 osób) dotyczyły następujących dziedzin :

- *operator koparki jednoznaczyniowej kl. III do 0,8m³,*
- *licencja maszynisty,*
- *kurs kosmetyczny,*
- *kurs języka niemieckiego,*
- *kurs ARCHICAD I BLENDER,*
- *operator żurawia wieżowego,*
- *spawanie metodą MAG 135 – 3 osoby,*
- *warsztaty instalatorskie systemów fotowoltanicznych.*

Szkolenia grupowe (90 osób) dotyczyły następujących dziedzin :

- *kwalifikacja wstępna przyspieszona dla transportu drogowego – 4 osoby,*
- *ABC przedsiębiorczości – 22 osoby,*
- *szkolenie motywacyjne w formie gry dydaktyczno – symulacyjnej oddającej sytuacje związane z rynkiem pracy – 12 osób,*
- *technolog robót wykończeniowych w budownictwie – 5 osób,*
- *monter instalacji wodno – kanalizacyjnych i c. o. z uprawnieniami spawalniczymi – 5 osób,*
- *operator obrabiarek sterowanych numerycznie – 10 osób,*
- *szwaczka - 8 osób,*
- *tapicer – 6 osób,*
- *operator koparko – ładowarki – 10 osób,*
- *kierowca wózków jezdniowych – 8 osób.*

Szkolenia w ramach bonu szkoleniowego (22 osoby) dotyczyły następujących dziedzin:

- *kwalifikacja wstępna przyspieszona na przewóz rzeczy – 6 osób,*
- *spawanie metodą MAG 135 – 8 osób,*
- *monter instalacji wodno – kanalizacyjnej – 1 osoba ,*

- operator wózka podnośnikowego – 1 osoba,
- masaże orientalne i ajurwedyjskie – 1 osoba,
- nowoczesne trendy we fryzjerstwie – 1 osoba,
- trener personalny – 1 osoba,
- operator żurawia HDS – 1 osoba,
- pilarz – drwal – 1 osoba,
- brakarz drewna – 1 osoba.

Bon szkoleniowy jest instrumentem aktywizacji **bezrobotnych do 30. roku życia** stanowiącym gwarancję skierowania bezrobotnego na wskazane przez niego szkolenie oraz opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z podjęciem szkolenia. Przyznanie i realizacja bonu szkoleniowego następuje na podstawie indywidualnego planu działania oraz uprawdopodobnienia przez bezrobotnego podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Ze szkoleń najczęściej korzystali mężczyźni (96 osób, 78,7%) oraz zamieszkali na wsi (86 osób, 70,5%).

Tabela 22. Wybrane kategorie bezrobotnych rozpoczynających w 2015 r. szkolenia

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	122	100	26
z tego:			
zamieszkali na wsi	86	70,5	20
do 30 roku życia	60	49,2	7
w tym do 25 roku życia	38	31,1	2
powyżej 50 roku życia	22	18,0	3
długotrwale bezrobotni	46	37,7	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

6. Instrumenty rynku pracy

6.1 Prace interwencyjne

W 2015 roku zawarto 117 umów na zorganizowanie zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w tym:

- 58 umów na zatrudnienie 82 osób – okres refundacji za zatrudnienie skierowanych bezrobotnych do 6 miesięcy (art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy),
- 56 umów na zatrudnienie 73 osób – okres refundacji za zatrudnienie skierowanych bezrobotnych do 12 miesięcy (art. 56 ust. 1 ww. ustawy)
- 3 umowy na zatrudnienie 3 osób – okres refundacji za zatrudnienie skierowanych bezrobotnych do 24 miesięcy (art. 59 ww. ustawy).

Zatrudnienie w 2015r. podjęło łącznie 171 osób, w tym 13 w ramach wakatów na zwolnionych stanowiskach pracy.

Zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych najczęściej podejmowały osoby zamieszkałe na wsi (78,9%) oraz długotrwale bezrobotne (46,8%).

Tabela 23. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2015r. zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	171	100	82
z tego:			
zamieszkali na wsi	135	78,9	62
do 30 roku życia	72	42,1	34
w tym do 25 roku życia	44	25,7	19
powyżej 50 roku życia	17	9,9	4
długotrwale bezrobotni	80	46,8	42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

6.2 Roboty publiczne

W 2015r. zatrudnienie w ramach robót publicznych uzyskało 88 bezrobotnych (w 2014r. 61 bezrobotnych), w tym 9 osób w ramach programu specjalnego. Pracę w ramach robót publicznych najczęściej podejmowały osoby zamieszkałe na wsi (84,1%) oraz długotrwale bezrobotne (52,3%). Kobiety stanowiły 34,1% ogółu podejmujących roboty publiczne.

Tabela 24. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2015r. zatrudnienie w ramach robót publicznych.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	88	100	30
z tego:			
zamieszkali na wsi	74	84,1	22
do 30 roku życia	29	32,9	15
w tym do 25 roku życia	15	17,0	6
powyżej 50 roku życia	27	30,7	5
długotrwale bezrobotni	46	52,3	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

6.3 Staże i bony stażowe

W 2015 roku zawarto 333 umowy o zorganizowanie stażu, w tym 46 w ramach bonu stażowego. W ramach zawartych umów staż rozpoczęły 433 osoby (w 2014r. 575 osób bezrobotnych), w tym na okres:

- od 3 do 4 miesięcy – 51 osób;
- od 4 do 5 miesięcy – 37 osób;
- 5 miesięcy – 299 osób;
- 6 miesięcy – 46 osób (bony stażowe).

Bon stażowy jest instrumentem aktywizacji **bezrobotnych do 30. roku życia**, stanowiącym gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy. Przyznanie bonu stażowego następuje na podstawie indywidualnego planu działania.

Wśród bezrobotnych podejmujących staże dominowały kobiety (65,1%), osoby bezrobotne do 30 roku życia (73,4%) oraz osoby zamieszkałe na wsi (63,3%).

Tabela 25. Wybrane kategorie bezrobotnych rozpoczynających staż w 2015r.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	433	100	282
z tego:			
zamieszkali na wsi	274	63,3	188
do 30 roku życia	318	73,4	204
w tym do 25 roku życia	234	54,0	152
powyżej 50 roku życia	11	2,5	5
długotrwale bezrobotni	177	40,9	120

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Obszary zawodowe, w których bezrobotni najczęściej odbywali staże to:

- prace sekretarskie i biurowe – 87 osób,
- usługi gastronomiczne – 43 osoby,
- górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny) – 25 osób,
- architektura i budownictwo – 22 osoby,
- rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna – 13 osób,
- opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat) – 11 osób,
- ochrona środowiska – 11 osób.

6.4 Prace społecznie użyteczne

W 2015r. z samorządami gminnymi w powiecie tucholskim zawarto 6 porozumień o organizację i wykonywanie prac społecznie użytecznych w ramach których zaktywizowano 116 bezrobotnych (w 2014r. – 149 osób). Ta forma aktywizacji kierowana jest do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Wśród osób podejmujących prace społecznie użyteczne dominowały osoby zamieszkałe na wsi – 86,2%, długotrwale bezrobotne – 85,3% oraz kobiety, które stanowiły 67,2% ogółu osób zaktywizowanych w tej formie.

Tabela 26. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2015r. prace społecznie użyteczne.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	116	100	78
z tego:			
zamieszkali na wsi	100	86,2	68
do 30 roku życia	16	13,8	14
w tym do 25 roku życia	8	6,9	6
powyżej 50 roku życia	35	30,2	7
długotrwale bezrobotni	99	85,3	67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

6.5 Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla pracodawcy zatrudniającego osobę bezrobotną.

W 2015r. zawarto 72 umowy na refundację kosztów wyposażenia 119 stanowisk pracy dla bezrobotnych (w 2014r. 60 umów na refundację 99 stanowisk pracy). W ich wyniku powstały nowe stanowiska pracy u pracodawców:

- 1) w mieście i gminie Tuchola – 54 stanowiska pracy; najwięcej w zawodzie:
 - operatora obrabiarek sterowanych numerycznie – 9 stanowisk,
 - mechanika pojazdów samochodowych – 5 stanowisk,
 - murarza – 3 stanowiska,
 - sprzedawcy – 3 stanowiska,
 - pracownika biurowego – 3 stanowiska,
- 2) w gminie Śliwice – 27 stanowisk pracy; najwięcej w zawodzie:
 - magazyniera - 8 stanowisk,
 - operatora urządzeń do przemysłu szklarskiego – 7 stanowisk,
 - operatora strugarek i frezarek do drewna – 7 stanowisk,
 - operatora maszyn i urządzeń do obróbki drewna – 3 stanowiska,
- 3) w gminie Lubiewo – 13 stanowisk pracy; najwięcej w zawodzie:
 - ślusarza – 7 stanowisk,
 - spawacza – 3 stanowiska,
 - mechanika maszyn rolniczych – 2 stanowiska,
- 4) w gminie Cekcyn – 11 stanowisk pracy; najwięcej w zawodzie:
 - sprzedawcy – 5 stanowisk,
 - stolarza – 2 stanowiska,
 - robotnika budowlanego – 2 stanowiska,
- 5) w gminie Gostycyn - 10 stanowisk pracy; najwięcej w zawodzie:
 - robotnika gospodarczego – 3 stanowiska,
 - magazyniera – 2 stanowiska,
- 6) w gminie Kęsowo – 4 stanowiska pracy; najwięcej w zawodzie ślusarza – 3 stanowiska.

Średni koszt refundacji stanowiska pracy wyniósł 19.665,51 zł brutto (w 2014r. - 19.256,76 zł).

Na zrefundowanych stanowiskach pracy w 2015r. zatrudnienie uzyskało 174 bezrobotnych, w tym 55 osób w ramach wakatów na miejscach pracy zrefundowanych w bieżącym roku i w latach poprzednich.

Wśród bezrobotnych zatrudnionych na zrefundowanych stanowiskach pracy dominowały osoby zamieszkałe na wsi (69,0%), do 30 roku życia (53,4%) i długotrwale bezrobotne (34,5%).

Tabela 27. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2015r. zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	174	100	50
z tego:			
zamieszkali na wsi	120	69,0	33
do 30 roku życia	93	53,4	21
w tym do 25 roku życia	66	37,9	10

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
powyżej 50 roku życia	23	13,2	9
długotrwale bezrobotni	60	34,5	28
niepełnosprawni	6	3,4	1

Źródło: Obliczenia własne.

6.6 Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej

W 2015r. jednorazowe środki udzielono 64 bezrobotnym (w 2014r. 52 osobom) z przeznaczeniem na podjęcie działalności:

- usługowej – 47 osobom (w 2014r. - 39);
 - handlowej – 11 osobom (w 2014r. – 9);
 - produkcyjnej – 2 osobom (w 2014r. – 4),
- i 4 osobom na przystąpienie do spółdzielni socjalnej.

W 2015r. bezrobotni decydowali się przede wszystkim na podejmowanie działalności usługowej. Działalność usługowa dotyczyła najczęściej branży budowlanej – 12 osób; usług stolarskich oraz usług dotyczących naprawy samochodów – po 4 osoby, usług związanych z wynajmem (sprzętu budowlanego, kajaków, przyczep) – 3 osoby. Działalność handlowa dotyczyła przede wszystkim handlu drewnem – 2 osoby, handlu odzieżą – 2 osoby i 2 osoby otworzyły sklep internetowy. Działalność produkcyjna dotyczyła produkcji wyrobów z drewna, produkcji elementów metalowych.

Średnia wysokość udzielonych środków na podjęcie działalności gospodarczej wyniosła 21.083,06 zł (w 2014 r. - 18.716,06 zł), a na przystąpienie do spółdzielni socjalnej średnia wysokość środków wynosi 11.562,67 zł

Tabela 28. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących w 2015r. działalność gospodarczą w oparciu o jednorazowe środki.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	64	100	22
z tego:			
zamieszkali na wsi	45	70,3	14
do 30 roku życia	35	54,7	12
w tym do 25 roku życia	24	37,5	8
powyżej 50 roku życia	1	1,6	1
długotrwale bezrobotni	20	31,2	6

Źródło: Obliczenia własne.

Bezrobotni podejmujący w 2015 roku działalność gospodarczą to przede wszystkim mężczyźni - kobiety stanowiły jedynie 34,4% wszystkich osób , które otrzymały jednorazowe środki, osoby zamieszkałe na wsi stanowiły 70,3%, a osoby do 30 roku życia 54,7% .

Tabela 29. Trwałość miejsc pracy w ramach udzielonych jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w latach 2011 -2015

Wyszczególnienie		Lata				
		2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób, którym udzielono środki		69	56	44	52	64
Stan na dzień 25.01.2016r.	Zawieszone działalności gospodarcze	15	11	9	10	0
	Wykreślone działalności gospodarcze	30	25	12	6	0
	Aktywne działalności gospodarcze	24	20	23	36	64
	% do udzielonych	34,8	35,7	52,3	69,2	100
	Liczba osób zarejestrowanych w PUP po działalności gospodarczej	21	17	7	7	0
% do udzielonych	30,4	30,3	15,9	13,5	-	

Źródło: Obliczenia własne.

Spośród osób, które w ostatnich 5 latach otrzymały jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej do ewidencji PUP, według stanu na dzień 25.01.2016r., nie wróciło 81,7% osób, natomiast działalność gospodarczą nadal prowadzi 58,6% osób, które otrzymały środki w tym okresie.

W 2015r. środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymały łącznie 84 osoby bezrobotne w tym, 20 bezrobotnych w ramach projektu „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego” realizowanego ze środków EFS w ramach Poddziałania 6.2 POKL, które opisano w punkcie 13.2 (str. 47).

6.7 Zwrot kosztów przejazdu.

W 2015 roku z możliwości zwrotu kosztów dojazdu skorzystało 40 osób, w tym 20 uczestników szkoleń.

Z możliwości zwrotu kosztów dojazdu do pracy skorzystało 20 osób, o zwrot mogą wnioskować osoby, które spełniają łącznie następujące warunki:

- na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową,
- dojeżdżają do tych miejsc i uzyskują wynagrodzenie lub inny przychód w wysokości nieprzekraczającej 200 % minimalnego wynagrodzenia za pracę.

6.8 Dodatek aktywizacyjny

Instrument dla bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku, którzy podejmą zatrudnienie lub inną pracę zarobkową samodzielnie lub w wyniku skierowania przez urząd. Maksymalna wysokość dodatku to 50% zasiłku dla bezrobotnych.

W 2015 roku 197 osób nabyło uprawnienie do dodatku aktywizacyjnego, z tego 195 osób podjęło zatrudnienie z własnej inicjatywy. W 2014 roku uprawnienie to nabyło 195 osób.

6.9 Stypendia na podjęcie dalszej nauki

Instrument dla bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, którzy w okresie 12 miesięcy od zarejestrowania w urzędzie pracy podejmą dalszą naukę w szkole ponadgimnazjalnej dla dorosłych albo w szkole wyższej w formie studiów

niestacjonarnych, o ile dochód na osobę w rodzinie nie przekracza wysokości dochodu uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej. Wysokość stypendium wynosi 100% zasiłku dla bezrobotnych.

W 2015r. 2 osoby bezrobotne (kobiety) otrzymały stypendia na kontynuowanie dalszej nauki w szkole średniej.

6.10 Bon zatrudnieniowy dla bezrobotnego do 30 roku życia

Bon zatrudnieniowy stanowi gwarancję zrefundowania pracodawcy części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego posiadacza bonu.

Celem tego instrumentu aktywizacyjnego jest zachęcanie młodych bezrobotnych do samodzielnego podejmowania działań zmierzających do uzyskania zatrudnienia.

Pracodawca w ramach bonu zobowiązuje się do zatrudnienia bezrobotnego w formie umowy o pracę przez 18 miesięcy, z tego przez 12 miesięcy refundowana jest część wynagrodzenia i składka na ubezpieczenie społeczne w wysokości podstawowego zasiłku dla bezrobotnych.

W 2015r. 18 bezrobotnych podjęło pracę w ramach bonu zatrudnieniowego, w tym 7 kobiet (w 2014r. 6 bezrobotnych, w tym 4 kobiety).

Wśród osób podejmujących pracę w ramach bonu zatrudnieniowego dominowały osoby zamieszkałe na wsi – 83,3%, mężczyźni – 61,1%, długotrwale bezrobotni – 50,0%.

Tabela 30. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących pracę w ramach bonu zatrudnieniowego w 2015r.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	18	100	7
z tego:			
zamieszkali na wsi	15	83,3	6
do 25 roku życia	7	38,9	3
długotrwale bezrobotni	9	50,0	3

Źródło: Obliczenia własne.

6.11 Bon na zasiedlenie dla bezrobotnego do 30 roku życia

Bon na zasiedlenie stanowi gwarancję przyznania bezrobotnemu do 30 roku życia środków finansowych na pokrycie kosztów zamieszkania w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania. Wysokość przyznanych w ramach bonu środków finansowych na zasiedlenie nie może przekroczyć 200% przeciętnego wynagrodzenia.

Celem tego instrumentu jest zachęcanie młodych bezrobotnych do samodzielnego podejmowania pracy poza miejscem dotychczasowego zamieszkania.

Bon na zasiedlenie jest przyznawany na wniosek bezrobotnego, o ile spełnione są łącznie następujące warunki:

- praca pozwala na uzyskanie wynagrodzenia lub przychodu w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie oraz odprowadzane są składki na ubezpieczenia społeczne;

- odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której bezrobotny zamieszka w związku z podjęciem pracy wynosi co najmniej 80 km lub czas przejazdu do miejsca pracy i z powrotem przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie;

- posiadacz bonu powinien pozostawać w zatrudnieniu, wykonywać inną pracę zarobkową lub prowadzić działalność gospodarczą przez co najmniej 6 miesięcy.

W 2015r. 14 bezrobotnych otrzymało bon na zasiedlenie, w tym 5 kobiet (w 2014r. 8 bezrobotnych).

Wśród osób podejmujących pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie dominowały osoby zamieszkałe na wsi – 71,4%, mężczyźni – 64,3%.

W ramach bonu na zasiedlenie bezrobotni podjęli zatrudnienie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (5 osób), pomorskiego (4 osoby), wielkopolskiego (3 osoby), dolnośląskiego (1 osoba) i warmińsko-mazurskiego (1 osoba).

Tabela 31. Wybrane kategorie bezrobotnych podejmujących pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie w 2015r.

Wyszczególnienie	razem	% w ogółem	kobiety
Ogółem	14	100	5
z tego:			
zamieszkali na wsi	10	71,4	3
do 25 roku życia	7	50,0	2
długotrwale bezrobotni	2	14,3	1

Źródło: Obliczenia własne.

6.12 Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego w wieku 50 +

Dofinansowanie wynagrodzenia bezrobotnego w wieku 50 lat i więcej skierowanego przez urząd pracy przysługuje przez okres: 12 miesięcy w przypadku bezrobotnych w wieku 50 lat - 60 lat ; 24 miesięcy w przypadku bezrobotnych, którzy ukończyli 60 lat. Dofinansowanie przysługuje w kwocie określonej w umowie, nie wyższej niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdego zatrudnionego bezrobotnego.

Dofinansowanie może otrzymać pracodawca albo przedsiębiorca.

W 2015r. 8 pracodawców otrzymało dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie 8 bezrobotnych, w tym 7 bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat i 1 bezrobotnego w wieku powyżej 60 lat zatrudnionego w 2014r.

6.13 Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7 lub osobą zależną

Zwrot kosztów opieki nad dzieckiem to możliwość zrefundowania – po wcześniejszym udokumentowaniu – części kosztów poniesionych w związku z opieką nad:

- 1) dzieckiem lub dziećmi do lat sześciu albo
- 2) osobą zależną, czyli taką, która ze względu na stan zdrowia lub wiek wymaga stałej opieki i jest połączona więzami rodzinnymi, powinowactwem lub zamieszkuje we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą bezrobotną.

O refundację może ubiegać się osoba bezrobotna, jeśli spełni poniższe warunki:

- 1) wychowuje co najmniej jedno dziecko do lat sześciu albo opiekuje się osobą

zależną,

- 2) podejmie zatrudnienie albo inną pracę zarobkową lub zostanie skierowana na staż, przygotowanie zawodowe dorosłych lub szkolenie,
- 3) miesięczne przychody nie przekroczą minimalnego wynagrodzenia.

W 2015r. 11 bezrobotnych (3 osoby podjęły zatrudnienie, 8 osób podjęło staż) skorzystało z refundacji kosztów opieki nad dzieckiem (w 2014r. 2 bezrobotne – 1 podjęła zatrudnienie, 1 podjęła staż).

6.14 Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) stanowi wydzieloną część Funduszu Pracy, przeznaczoną na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy.

W latach 2014-2015 grupą docelową objętą wsparciem środkami KFS były osoby w wieku 45 lat i więcej.

Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy.

W 2015r. do powiatowego urzędy pracy wpłynęły 22 wnioski (w tym 3 rozpatrzono negatywnie, 1 rezygnacja) o zawarcie umowy na dofinansowanie kosztów kształcenie ustawicznego. W ramach 18 umów ze środków KFS sfinansowano szkolenia dla 68 osób w wieku 45 lat i więcej (w tym 12 pracodawców, 56 pracowników).

Na powyższy cel wydatkowano środki w kwocie 142.200,00 zł

7. Koordynacja Systemów Zabezpieczenia Społecznego

W ramach Koordynacji Systemu Zabezpieczenia Społecznego tut. urząd pośredniczy w przygotowaniu kompletu dokumentów niezbędnych do przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych, dla osób które pracowały za granicą .

Okresy ubezpieczenia (zatrudnienia, prowadzenia działalności gospodarczej) w państwie członkowskim UE, EOG i Szwajcarii dla celów związanych z uzyskaniem świadczeń z tytułu bezrobocia muszą być potwierdzone na dokumencie PD U1 lub E-301. Z wnioskiem o przyznanie prawa do zasiłku w związku z zakończeniem pracy za granicą wystąpiły 43 osoby.

Wniosek o pośrednictwo w uzyskaniu dokumentu potwierdzającego okresy pracy za granicą złożyło 46 osób.

Ponadto tut. urząd realizuje decyzje marszałka województwa jako instytucji właściwej w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia tj. wypłaca przyznane zasiłki dla bezrobotnych. Prawo do zasiłku przyznano 20 osobom bezrobotnym.

W 2015 roku o transfer zasiłku nabytego w krajach UE wnioskowało 15 osób zamieszkujących nasz powiat, 1 transfer nie doszedł do skutku (nie ma PD U2).

8. Zatrudnienie cudzoziemców wg uproszczonych zasad.

Procedura uproszczona, nazywana także "procedurą oświadczeń" pozwala obywatelowi jednego z 6 państw: Republiki Armenii, Republiki Białoruś, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej i Ukrainy wykonywać pracę w Polsce przez 6 miesięcy w okresie 12 następujących po sobie miesięcy bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę. Warunkiem skorzystania z procedury uproszczonej jest zarejestrowanie przez powiatowy urząd pracy oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi, oraz posiadanie przez cudzoziemca dokumentu potwierdzającego tytuł pobytowy w RP, z którym może wiązać się uprawnienie do wykonywania pracy na terytorium RP.

W 2015r. do tut. urzędu wpłynęły 603 oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom. Dotyczyły one przede wszystkim zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym i w rolnictwie.

Ponad 450 oświadczeń dotyczyło zamiaru powierzenia wykonywania pracy na terenie powiatu bydgoskiego w zawodzie: przetwórcą ryb, pakowacz ręczny, pomocniczy robotnik w hodowli zwierząt.

9. Decyzje i zaświadczenia

W 2015r. wydano:

- 10.291 decyzji administracyjnych;
- 5.145 zaświadczeń.

Od wydanych decyzji wniesiono 89 odwołań (w 2014r. – 116). W ich wyniku 1 decyzja została uchylona w całości przez organ II instancji i przekazana do ponownego rozpatrzenia, 1 odwołanie zostało wniesione po terminie.

10. Zatrudnienie pracowników i wydatki związane z funkcjonowaniem PUP

Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi zatrudnia 37 pracowników.

Wykształcenie zatrudnionych osób przedstawia się następująco:

- wyższe – 27 osób;
- policealne i średnie zawodowe – 8 osób;
- zasadnicze zawodowe – 2 osoby.

Wydatki związane z funkcjonowaniem PUP w 2015 roku wyniosły ogółem **1.961.137,77 zł**. Na powyższe wydatki składają się:

- koszty związane z wynagrodzeniami pracowników	1.782.338,21zł
- odpis na ZFŚS	39.563,79zł
- pozostałe wydatki, w tym:	<u>139.235,77zł</u>
~ wydatki nie zaliczone do wynagrodzeń,	3.398,29zł
~ zakup energia,	70.989,34zł
~ ubezpieczenie majątkowe,	4.074,00zł
~ zakup usług zdrowotnych,	1.005,00zł
~ zakup usług pozostałych (pieczętka, usługi pocztowe, monitorowanie budynku, usługi komunalne),	14.045,67zł
~ zakup materiałów i wyposażenia,	15.604,82zł
~ szkolenie pracowników,	1.241,00zł

~ podróże służbowe,	628,30zł
~ usługi remontowe,	22.858,63zł
~ podatek od nieruchomości,	4.676,00zł
~ opłata na rzecz budżetów j.s.t.	714,72 zł

11. Wydatki z Funduszu Pracy

W 2015r. wydatki z Funduszu Pracy w powiecie tucholskim wyniosły 14.733.817,76 zł i były niższe niż w roku poprzednim.

Środki FP na wypłatę zasiłków i innych obligatoryjnych świadczeń są przekazywane samorządowi powiatowemu do wysokości faktycznych potrzeb. Natomiast środki na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych określają kryteria przyjęte uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w ramach kwoty ustalonej dla województwa w oparciu o algorytm.

Na realizację zadań związanych z aktywizacją zawodową powiat tucholski otrzymał środki finansowe w kwocie **5.891,0 tys. zł**, z tego:

- 5.337,8 tys. zł – wg algorytmu,
- 553,2 tys. zł – rezerwa Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

W ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego otrzymaliśmy środki w kwocie 142,2 tys. zł

Programy ze środków algorytmu realizowane były w okresie od 01.01.2015r. do 31.12.2015r., programy z rezerwy od 01.02.2015r. do 31.12.2015r. Programy nie zakończone w 2015r. będą finansowane w 2016r. ze środków algorytmu przyznanych na 2016r.

Na koniec 2015r. wydatki FP na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wyniosły 5.735.349,21 zł (w 2014r. 2.601.455,14 zł).

Tabela 32. Wykorzystanie środków FP na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2015r.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
I. Algorytm			
1.	Prace interwencyjne, w tym:	656.829,71	608.534,01
	• art. 51 ust. 1,	271.638,57	241.865,64
	• art. 56 ust. 1,	351.139,14	350.139,89
	• art. 56 ust. 2,	19.580,00	0,00
	• art. 59 ust. 1.	14.472,00	16.528,48
2.	Roboty publiczne	604.943,70	597.810,88
3.	Szkolenia, w tym:	79.900,79	79.696,20
	a) szkolenia indywidualne, w tym:	58.022,51	57.817,92
	• koszt szkolenia,	40.948,00	40.948,00
	• koszt dojazdu,	1.768,27	1.768,27
	• badania lekarskie,	1.266,90	1.009,50
	• stypendium szkoleniowe,	14.039,34	14.092,15
	b) szkolenia umowy trójstronne, w tym:	21.878,28	21.878,28
	• koszt szkolenia,	16.100,00	16.100,00
	• stypendium szkoleniowe,	5.615,85	5.615,85
	• koszt dojazdu.	162,43	162,43
4.	Koszty dojazdu	23.968,82	23.000,84
5.	Refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych	1.430.953,50	1.430.953,50
6.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	446.921,20	430.248,68

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
7.	Staże	1.170.835,37	1.161.383,30
8.	Stypendia na kontynuację nauki	24.911,10	17.485,10
9.	Dofinansowanie wynagrodzenia 50+	70.198,05	65.191,18
10.	Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem	10.604,06	9.100,12
11.	Bon szkoleniowy, w tym : • koszt szkolenia, • koszt dojazdu, • badania lekarskie, • stypendium szkoleniowe.	29.427,52 14.133,00 2.018,67 120,00 13.155,85	29.427,40 14.133,00 2.018,67 120,00 13.155,73
12.	Bon stażowy, w tym : • stypendium stażowe, • koszt dojazdu, • badania lekarskie, • premia dla pracodawcy.	347.388,63 310.778,63 12.100,00 1.710,00 22.800,00	347.084,96 310.666,29 12.006,17 1.710,00 22.702,50
13.	Bon zatrudnieniowy	136.408,00	120.609,04
14.	Bon na zasiedlenie	21.596,00	21.596,00
15.	Prace społecznie użyteczne	131.219,60	120.620,34
16.	Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne za zatrudnionych w spółdzielni socjalnej	19.516,95	16.417,38
17.	Program specjalny	132.177,00	126.067,99
Razem		5.337.800,00	5.205.226,92
II. Środki z rezerwy MPiPS – dla bezrobotnych do 25 roku życia			
18.	Bon na zasiedlenie	20.080,00	20.080,00
19.	Bon zatrudnieniowy	9.145,00	7.357,97
20.	Bon szkoleniowy, w tym : • koszt szkolenia, • badania lekarskie, • koszty dojazdu i zakwaterowania, • stypendium szkoleniowe.	20.800,00	20.393,86 12.605,00 0,00 2.308,33 5.480,53
21.	Bon stażowy, w tym : • koszt dojazdu, • badania lekarskie, • premia dla pracodawcy, • stypendium stażowe.	76.670,00	70.129,26 605,40 570,00 0,00 68.953,86
22.	Staże	38.541,00	37.636,16
Razem		165.236,00	155.597,25
III. Środki z rezerwy MPiPS – dla bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy			
23.	Prace interwencyjne	35.376,00	29.254,37
24.	Staże, w tym: • stypendia, • badania lekarskie.	81.163,54	81.722,19 81.372,19 350,00
25.	Refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych	57.260,46	54.000,00
Razem		173.800,00	164.976,56
IV. Środki z rezerwy MPiPS – dla bezrobotnych od 30 do 50 lat			
26.	Prace interwencyjne	29.440,00	24.238,10
27.	Staże, w tym: • stypendia, • badania lekarskie.	58.074,00 57.979,00 95,00	62.310,38 62.215,38 95,00
28.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	87.000,00	87.000,00
29.	Refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych	39.650,00	36.000,00
Razem		214.164,00	209.548,48
Razem I+II+III+IV		5.891.000,00	5.735.349,21

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
V. Krajowy Fundusz Szkoleniowy			
30.	Szkolenie	142.200,00	142.200,00
	Razem	142.200,00	142.200,00

Źródło: Obliczenia własne.

Na pozostałe fakultatywne wydatki z FP wykorzystano środki w kwocie 338.626,70 zł. Środki te przeznaczone były na zadania związane z obsługą bezrobotnych (koszty korespondencji z bezrobotnymi, pracodawcami, przekazywania bezrobotnym należnych świadczeń), eksploatacją systemu teleinformatycznego, działalność doradztwa zawodowego, koszty szkolenia publicznych służb zatrudnienia, refundacją dodatków do wynagrodzeń; badania, opracowania programów i analiz.

Wydatki w 2015 roku na opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne za bezrobotnych bez prawa do zasiłku wyniosły 1.925.880,12zł

12. Programy realizowane przez PUP.

12.1. Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tucholskim(I) – wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

Projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych w wieku 18 – 29 lat pozostających bez pracy w powiecie tucholskim.

Projekt realizowany jest od 1.03.2015 r. do 30.04.2016 r.

Na realizację zadań w projekcie PUP w 2015 roku wydatkował kwotę 1 230 228,41 zł.

W 2015 r. udział w projekcie rozpoczęły 202 osoby, w tym 111 kobiet. Wsparcie otrzymało 45 osób do 25 roku życia pozostających bez pracy przez okres co najmniej 6 miesięcy oraz 26 osób między 25 a 30 rokiem życia pozostających bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy oraz 15 osób z niepełnosprawnościami.

Wszyscy uczestnicy/uczestniczki projektu objęci byli kompleksowym wsparciem, polegającym na objęciu usługą poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy oraz formą aktywną.

Osoby uczestniczące w projekcie objęte były formami aktywnymi:

- staż: 126 osób;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej: 25 osób;
- bon szkoleniowy: 11 osób;
- prace interwencyjne: 7 osób;
- bon na zasiedlenie: 8 osób;
- szkolenia: 15 osób;
- Klub Pracy: 11 osób.

12.2. Wsparcie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w powiecie tucholskim (I).

Projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych powyżej 29 r. ż. znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy w powiecie tucholskim.

Na realizację zadań w projekcie wydatkowano kwotę 1 143 352,55 zł.

W 2015 r. udział w projekcie rozpoczęło 137 osób, w tym 72 kobiety. Wsparcie otrzymało 86 osób pozostających bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy, 42 osoby po 50 roku życia, 132 osoby nisko wykwalifikowane (posiadające wykształcenie średnie i niższe).

Wszyscy uczestnicy/uczestniczki projektu objęci byli kompleksowym wsparciem, polegającym na objęciu usługą poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy oraz formą aktywną.

Osoby uczestniczące w projekcie objęte były formami aktywnymi:

- staż: 31 osób (w tym 1 osoba, która staż rozpocznie od stycznia 2016r.);
- prace interwencyjne: 15 osób;
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy: 43 osoby;
- Klub Pracy – 10 osób;
- szkolenia: 26 osób (w tym 4 osoby, które rozpoczną szkolenie od stycznia 2016r.);
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej: 13.

12.3 Program dla bezrobotnych do 25 roku życia – program realizowany ze środków rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej

Celem programu była promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa bezrobotnych do 25 roku życia.

Realizacja programu obejmowała okres od marca do końca 2015 roku.

Na realizację programu w 2015 roku wydatkowano 155.597,25 zł.

Uczestnikami programu było 28 osób bezrobotnych do 25 roku życia.

W ramach programu 5 osób bezrobotnych skierowanych zostało na szkolenia w ramach bonu szkoleniowego; 17 osób skierowano na staż, w tym 11 w ramach bonu stażowego; 3 osoby podjęły zatrudnienie w ramach bonu zatrudnieniowego oraz 3 osoby podjęły pracę po otrzymaniu bonu zasiedleniowego.

Wybrane kategorie uczestników przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Wybrane kategorie uczestników programu dla bezrobotnych do 25 roku życia w 2014 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób	
	ogółem	kobiety
Ogółem z tego:	28	14
długotrwale bezrobotni	10	8
zamieszkali na wsi	20	9
niepełnosprawni bezrobotni	1	1

Źródło :Obliczenia własne.

12.4 Program dla bezrobotnych w wieku 30 - 50 lat - program realizowany ze środków rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Celem programu była promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa bezrobotnych w wieku 30 – 50 lat.

Program realizowany był od lipca do grudnia 2015 roku.

Na realizację programu w 2015 roku wydatkowano 209.548,48 zł.

Uczestnikami programu było 29 osób bezrobotnych między 30 a 50 rokiem życia.

W ramach programu 14 osób podjęło staż, 11 osób podjęło zatrudnienie subsydiowane: 9 osób w ramach prac inwencyjnych oraz 2 w ramach wyposażenia lub doposażenia stanowiska oraz 4 osoby podjęły działalność gospodarczą po udzieleniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Wybrane kategorie uczestników przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34. Wybrane kategorie uczestników programu dla bezrobotnych w wieku 30-50 lat w 2015 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób	
	ogółem	kobiety
Ogółem z tego:	29	18
długotrwale bezrobotni	13	10
zamieszkali na wsi	18	13
niepełnosprawni	2	2

Źródło :Obliczenia własne.

12.5 Program dla bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy - program realizowany ze środków rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Celem programu była promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja zawodowa bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy określonych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Program realizowany był od kwietnia do końca 2015 roku.

Na realizację programu w 2015 roku wydatkowano 164 976,56 zł. Poziom wydatkowania wyniósł 94,9 %.

Uczestnikami programu było 25 osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W ramach programu 16 osób skierowano na staż. Zatrudnienie subsydiowane w ramach prac interwencyjnych podjęło 6 osób a w ramach wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy 3 osoby.

Tabela 35. Wybrane kategorie uczestników programu dla bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2015 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób	
	ogółem	kobiety
Ogółem	25	13
z tego:		
do 25 roku życia	6	3
długotrwale bezrobotni	15	8
zamieszkali na wsi	18	10
niepełnosprawni	1	1

Źródło :Obliczenia własne

12.6 Program Specjalny „Cel praca”

Celem projektu jest aktywizacja zawodowa 12 mieszkańców Gminy Gostycyn zarejestrowanych w PUP Tuchola jako osoby bezrobotne, dla których ustalony został III profil pomocy. Oznacza to, że są to osoby mocno oddalone od rynku pracy, które wymagają szczególnego wsparcia w powrocie na rynek pracy.

Program realizowany w partnerstwie z Gminą Gostycyn.

Na realizację programu w 2015 roku wydatkowano kwotę 126.067,99 zł.

Dla uczestników programu zaplanowana została ścieżka uczestnictwa obejmująca etap doradczy poprzedzający formy aktywne. Początkowo uczestnicy objęci byli szkoleniem motywacyjnym w formie gry dydaktycznej oddającej warunki panujące na rynku pracy. Celem szkolenia było podniesienie aktywności uczestników na rynku pracy oraz pomogło w wyborze 1 z 2 proponowanych szkoleń zawodowych. Do kolejnego etapu zakwalifikowanych zostało 10 uczestników (2K i 8M), 5 (2K i 3M) z nich uczestniczyło w szkoleniu Technolog robót wykończeniowych w budownictwie a 5 (5M) w szkoleniu Monter WOD-KAN i C.O. z uprawnieniami spawalniczymi. Wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenia. Następnym etapem było podjęcie robót publicznych organizowanych przez Gminę Gostycyn. Zatrudnienie w ramach robót publicznych podjęło 9 uczestników (2K i 7M), 1 uczestnik po ukończeniu szkolenia podjął zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

13. Projekty partnerskie realizowane przez PUP.

13.1 „Rynek pracy pod Lupą II” – projekt partnerski, realizowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Poddziałanie 6.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

PUP w Tucholi do końca czerwca 2015 roku realizował projekt w partnerstwie z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu. Jest to kontynuacja projektu „Rynek pracy pod lupą”.

Celem projektu było pozyskanie i upowszechnienie wiedzy nt. aktualnego i przewidywanego zapotrzebowania na kadry w obrębie kluczowych dla naszego regionu branżach: przetwórstwo spożywcze; energetyka odnawialna; medycyna, usługi medyczne i turystyka zdrowotna; przemysł maszynowy, motoryzacja, urządzenia transportowe i automatyka przemysłowa oraz usługi logistyczne. Celem projektu było również badanie podmiotów powstałych po uzyskaniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w latach 2010 – 2013 oraz analiza rynku szkoleniowego.

W ramach projektu PUP Tuchola opracował raport Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych za 2014 rok. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na analizę struktury osób bezrobotnych oraz zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności. Raport zawiera analizę sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych przeprowadzoną na podstawie przekazanych przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej danych: z Systemu Informacji Oświatowej (o absolwentach i uczniach w minionym roku) oraz z Głównego Urzędu Statystycznego (na temat absolwentów i studentów szkół wyższych). Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma charakter strumieniowy, gdyż porównuje dane o nowych rejestracjach bezrobotnych z liczbą zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Mianem *zawodu deficytowego* określa się zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Analogicznie, *zawód nadwyżkowy* to taki zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy. Wyniki monitoringu są pomocne w bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy.

13.2 „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko – pomorskiego” - projekt partnerski, realizowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Poddziałanie 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

W 2015 roku PUP w Tucholi kontynuował jako partner Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu realizację projektu pn. „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko – pomorskiego”.

Celem projektu jest stworzenie warunków do samozatrudnienia dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko- pomorskiego.

Projekt realizowany będzie do końca czerwca 2016 roku.

W projekcie oprócz szkoleń związanych z zarządzaniem przedsiębiorstwem udzielane są dotacje na utworzenie własnej firmy. W 2015 r. ogłoszono nabór do projektu. Osoby zainteresowane uczestnictwem w projekcie składały formularze rekrutacyjne i uczestniczyły w rozmowie z doradcą zawodowym PUP. O zakwalifikowaniu do projektu decydowali członkowie komisji rekrutacyjnej składającej się z pracownika ds. udzielania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz doradcy zawodowego. W 2015 r. formularze rekrutacyjne złożyło łącznie 47 osób. Do udziału w projekcie zakwalifikowano 22 osoby. Wybrane kategorie uczestników przedstawia poniższa tabela.

Tabela. 36. Wybrane kategorie uczestników projektu „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko – pomorskiego” w 2015 roku.

Wyszczególnienie	Liczba osób	
	ogółem	kobiety
Ogółem	22	9
z tego:		
do 25 roku życia	7	0
długotrwale bezrobotni	6	3
zamieszkali na wsi	18	8
niepełnosprawni	2	2

Źródło : Obliczenia własne.

Następnie uczestnicy skierowani zostali na szkolenie ABC przedsiębiorczości. W 2015 r. szkolenie ukończyły 22 osoby. Po zakończeniu szkolenia, w określonym przez urząd czasie, uczestnicy składali wnioski o przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. W 2015 r. wpłynęło 20 wniosków. Wnioski ocenione zostały przez komisję oceny wniosków, w skład której wchodził pracownicy PUP oraz członek Powiatowej Rady Rynku Pracy (przedstawiciel pracodawców). Komisja zdecydowała o pozytywnym zaopiniowaniu 20 wniosków.

Umowy o przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej zawarto z 20 uczestnikami. Do końca 2015 roku działalność gospodarczą zarejestrowało 20 uczestników projektu, w tym działalność:

- usługową – 17 osób ;
- handlową – 2 osoby (sklep mięsny i sklep internetowy);
- produkcyjną – 1 osoba (produkcja zniczy).

Działalność usługowa dotyczyła dziedziny:

- remontowo – budowlanej – 3 osoby;
- naprawy i konserwacji pojazdów i maszyn – 3 osoby;
- usług krawieckich – 1 osoba;
- protetyki dentystycznej – 1 osoba;
- sprzątania – 1 osoba;
- metaloplastyki (ogrodzenia, grille) – 1 osoba;
- wynajmu kajaków – 1 osoba;
- grawerowania – 1 osoba;
- wypożyczania naczyń – 1 osoba;
- konserwacji tachografów – 1 osoba;

- usług projektowych – 1 osoba;
- obróbki metali i nakładania powłok na metale– 1 osoba;
- rękodzieła i warsztatów artystycznych – 1 osoba.

W 2015 roku monitorowano zawarte umowy poprzez kontrole u uczestników. U każdej z 20 osób, które w 2015 roku otrzymały bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej odbyto wizytę monitoringową. Druga wizyta będzie miała miejsce w 2016 roku.

14. Podsumowanie

1. Stopa bezrobocia w powiecie tucholskim liczona w stosunku do liczby ludności aktywnej zawodowo wyniosła w grudniu 2015r. 17,0% (w województwie kujawsko-pomorskim – 13,3%, w kraju – 9,8%). Stopa bezrobocia w powiecie tucholskim w stosunku do grudnia 2014r. zmniejszyła się o 1,7 pkt procentowego.
2. W końcu grudnia 2015r. w powiecie tucholskim zarejestrowanych pozostawało 3.024 bezrobotnych. W porównaniu z końcem roku poprzedniego liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 353 osoby (10,4%).
3. Spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich gminach tj. w gminie Śliwice o 24,6%, gminie Gostycyn o 18,9%, gminie Lubiewo o 15,2%, gminie Cekcyn o 6,7%, gminie Kęsowo o 5,9% i w Tucholi o 5,2%.
4. Największy spadek liczby bezrobotnych w stosunku do roku ubiegłego odnotowano w grupie długotrwale bezrobotnych o 262 osoby (13,1%), osób do 25 roku życia o 103 osoby (13,7%), bez doświadczenia zawodowego o 93 osoby (11,7%), bez kwalifikacji zawodowych o 72 osoby (6,8%).
5. W 2014r. liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 123 osoby (8,3%), a liczba kobiet o 230 osób tj. o 12,1% w stosunku do roku ubiegłego. Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych spadł z 56,4% w 2014 roku do 55,4% w 2015 roku.
6. W 2015 roku do PUP w Tucholi wpłynęło 1.514 zgłoszeń wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. W stosunku do roku ubiegłego liczba zgłoszonych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wzrosła o 2,2% tj. o 33 miejsca. Zgłoszono 953 wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i 561 wolnych miejsc aktywizacji zawodowej. W stosunku do roku ubiegłego liczba zgłoszonych miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej wzrosła o 31,3% (o 227 miejsc), a liczba miejsc aktywizacji zawodowej spadła o 25,7% (o 194 miejsca).
7. W 2015 roku pracę podjęło 2.761 bezrobotnych. Było to o 102 osoby więcej niż w 2014r. Pracę podjęło 1.364 mężczyzn tj. 49,4% osób podejmujących pracę oraz 1.397 kobiet (50,6%).

8. W 2015r. Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi pozyskał środki z rezerwy MPiPS oraz Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na aktywizację osób bezrobotnych. Środki te pozwoliły dodatkowo zaktywizować 439 bezrobotnych. Środki przyznane algorytmem pozwoliły na aktywizację 781 bezrobotnych.

Pozyskane dodatkowe środki umożliwiły w 2015r. 203 osobom odbycie stażu, w tym 11 osobom w ramach bonu stażowego; 48 bezrobotnym zatrudnienie w ramach refundacji pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymały 62 osoby, 75 osób skorzystało z możliwości podwyższenia lub uaktualnienia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniu (w tym 16 osób w ramach bonu szkoleniowego).

Zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych podjęło 37 osób. Bon na zasiedlenie otrzymało 11 osób, a bon zatrudnieniowy otrzymały 3 osoby.

Tabela 37. Bezrobotni aktywizowani w 2015r. według form aktywizacji i źródeł finansowania.

Lp.	Forma aktywizacji	ALGORYTM	Program Specjalny ALGORYTM	PO WER	RPO WKP	środki z rezerwy MPiPS bezrobotni do 25 r. życia	środki z rezerwy MPiPS bezrobotni w wieku 30 - 50 lat	środki z rezerwy MPiPS – bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	6.2 POKL „Przedsiębiorczość szansą na rozwój regionu kujawsko-pomorskiego”	Razem
1.	Szkolenia	35	12	26	22	5	-	-	22	122
	- w tym w ramach bonu szkoleniowego	6	-	11	-	5	-	-	-	22
2.	Prace interwencyjne	134*	-	7	15	-	9	6	-	171
3.	Roboty publiczne	79	9	-	-	-	-	-	-	88
4.	Prace społecznie użyteczne	116	-	-	-	-	-	-	-	116
5.	Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia st. pracy	126**	-	-	43	-	2	3	-	174
6.	Jednorazowe środki na podjęcie dział. gosp.	22	-	25	13	-	4	-	20	84
7.	Staż	230	-	126	30	17	14	16	-	433
	- w tym w ramach bonu stażowego	35	-	-	-	11	-	-	-	46
8.	Bon na zasiedlenie	3	-	8	-	3	-	-	-	14
9.	Bon zatrudnieniowy	15	-	-	-	3	-	-	-	18
Razem:		760	21	192	123	28	29	25	42	1220

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

* w tym 13 osób zatrudnionych w ramach wakatu

** w tym 55 osób zatrudnionych w ramach wakatu na miejscach pracy zrefundowanych w bieżącym roku i w latach poprzednich

Tabela 38.

**ROZSZERZONA INFORMACJA O BEZROBOCIU W MIASTACH I GMINACH W ZASIĘGU PUP Tuchola - stan
w dniu 31.12.2015**

Wyszczególnienie		PUP Tuchola		m. Tuchola		ob. wiejski Tuchola		g. Cekcyn		g. Gostycyn		g. Kęsowo		g. Lubiewo		g. Śliwice	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
1. Liczba bezrobotnych		3 024	1 675	903	497	461	277	432	258	308	160	305	163	302	163	313	157
w tym	poprzednio pracujący	2 520	1 332	760	401	376	218	362	203	244	118	258	128	247	132	273	132
	ze zwolnień grupowych	136	71	37	18	26	17	18	10	10	3	15	7	11	6	19	10
	z prawem do zasiłku	557	251	169	78	76	31	92	46	47	22	50	20	56	23	67	31
	osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	176	108	45	26	35	26	31	17	18	8	11	8	20	13	16	10
	posiadający gospodarstwo rolne	21	12	0	0	2	1	7	4	2	1	2	1	4	2	4	3
	bez kwalifikacji zawodowych	991	583	299	169	163	97	126	82	99	62	107	66	92	44	105	63
	bez doświadczenia zawodowego	703	483	210	136	122	86	87	68	82	55	70	52	81	52	51	34
	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	x	507	x	148	x	85	x	75	x	58	x	50	x	55	x	36

2. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy		2 711	1 543	805	456	419	261	383	236	272	145	276	151	273	150	283	144
w tym	do 30 roku życia	1 131	682	284	176	184	121	173	111	124	67	121	72	128	71	117	64
	w tym do 25 roku życia	647	377	149	90	114	70	98	62	67	35	64	39	91	46	64	35
	długotrwale bezrobotne	1 742	1 098	512	316	282	192	239	169	188	113	171	102	167	101	183	105
	powyżej 50 roku życia	684	247	230	87	84	34	79	35	68	28	64	22	53	16	70	25
	korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	7	6	2	1	0	0	3	3	0	0	1	1	1	1	0	0
	posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż.	601	454	171	123	87	72	90	70	67	56	63	45	64	47	59	41
	posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż.	5	3	1	1	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	niepełnosprawni	236	101	89	45	36	10	30	6	15	7	19	10	29	11	18	12

ROZSZERZONA INFORMACJA O BEZROBOCIU W MIASTACH I GMINACH W ZASIĘGU PUP Tuchola
- stan w dniu 31.12.2015

Wyszczególnienie		PUP Tuchola		m. Tuchola		ob. wiejski Tuchola		g. Cekcyn		g. Gostycyn		g. Kęsowo		g. Lubiewo		g. Śliwice	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
3. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach																	
z tego	do 1	317	123	118	48	45	21	40	18	22	4	41	14	32	13	19	5
	1 - 3	510	210	159	68	67	18	73	34	50	20	53	23	51	28	57	19
	3 - 6	439	241	114	70	67	48	76	38	51	26	40	21	47	21	44	17
	6 - 12	538	296	164	89	81	49	70	41	53	27	51	28	57	29	62	33
	12 - 24	497	302	127	73	77	52	66	45	60	32	50	30	47	27	70	43
	pow. 24	723	503	221	149	124	89	107	82	72	51	70	47	68	45	61	40
4. Bezrobotni wg wieku																	
z tego	18 - 24	647	377	149	90	114	70	98	62	67	35	64	39	91	46	64	35
	25 - 34	912	568	272	167	133	94	137	86	98	61	96	57	84	52	92	51
	35 - 44	575	355	184	114	93	59	84	55	51	26	55	33	50	35	58	33
	45 - 54	490	252	155	83	76	37	59	34	50	25	52	24	38	19	60	30
	55 - 59	283	108	94	36	29	15	41	19	30	11	31	9	31	10	27	8
	60 - 64	117	15	49	7	16	2	13	2	12	2	7	1	8	1	12	0
5. Bezrobotni wg wykształcenia																	
z tego	wyższe	206	140	91	56	21	16	28	22	13	9	12	10	17	11	24	16
	policealne i średnie zawodowe	557	376	194	121	78	60	73	51	53	41	52	32	62	42	45	29
	średnie ogólnokształcące	265	198	89	60	38	29	41	34	24	18	27	21	23	18	23	18
	zasadnicze zawodowe	1 093	532	261	129	168	95	184	100	125	47	108	47	113	59	134	55
	gimnazjalne i poniżej	903	429	268	131	156	77	106	51	93	45	106	53	87	33	87	39

**ROZSZERZONA INFORMACJA O BEZROBOCIU W MIASTACH I GMINACH W ZASIĘGU PUP Tuchola
- stan w dniu 31.12.2015**

Wyszczególnienie	PUP Tuchola		m. Tuchola		ob. wiejski Tuchola		g. Cekcyn		g. Gostycyn		g. Kęsowo		g. Lubiewo		g. Śliwice	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
6. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w okresie	1 514	x	806	x	60	x	154	x	109	x	68	x	100	x	217	x
w tym																
subsydiowane	1 006	x	509	x	45	x	131	x	78	x	37	x	84	x	122	x
zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	953	x	493	x	29	x	82	x	64	x	47	x	61	x	177	x
miejsca aktywizacji zawodowej	561	x	313	x	31	x	72	x	45	x	21	x	39	x	40	x
7. Podjęcia pracy w okresie	2 761	1 397	783	410	393	183	371	188	325	164	267	130	312	170	310	152
w tym pracy subsydiowanej	556	206	140	61	73	19	82	27	64	27	42	9	62	16	93	47
8. Rozpoczęcia staży	433	282	159	94	63	42	63	41	41	30	30	15	50	41	27	19
9. Rozpoczęcia szkoleń	122	26	36	6	14	1	15	4	31	6	5	1	11	2	10	6

Tabela 39.
Bilans bezrobotnych

	Wyszczególnienie	Gminy						
		PUP	Cekcyn	Gostycyn	Kęsowo	Lubiewo	Śliwice	Tuchola
1.	Liczba bezrobotnych na koniec 2015 r.	3024	432	308	305	302	313	1364
2.	Bezrobotni zarejestrowani z 2015r.	4301	581	490	407	459	387	1977
	z tego:							
	- po raz pierwszy	702	90	89	58	79	82	304
	- po raz kolejny	3599	491	401	349	380	305	1673
	- zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	172	24	22	12	13	21	80
	- poprzednio pracujący	3555	497	385	343	365	343	1622
	- niepełnosprawni	353	45	29	23	30	16	210
3.	Wyłączeni z ewidencji w 2015 r.	4654	612	562	426	513	489	2052
	z tego:							
	- podjęcia pracy, w tym:	2761	371	325	267	312	310	1176
	∞ praca niesubsydiowana	2205	289	261	225	250	217	963
	∞ praca subsydiowana, w tym:	556	82	64	42	62	93	213
	• roboty publiczne	88	16	17	9	16	7	23
	• prace interwencyjne	171	25	16	10	14	47	59
	• jednorazowe środki na podjęcie dział. gosp.	64	7	7	8	6	8	28
	• ref. kosztów zatrudnienia bezrobotnego	174	29	15	11	24	26	69
	• podjęcia pracy w ramach bonu na zasiedlenie	14	0	4	2	1	1	6
	• podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	18	3	4	1	1	4	5
	• dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 roku życia	8	1	1	0	0	0	6

	• inne*	19	1	0	1	0	0	17
	- rozpoczęcia szkolenia lub stażu	555	78	72	35	61	37	272
	- prace społecznie użyteczne	116	18	15	11	8	22	42
	- niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy	615	75	77	57	55	69	282
	- dobrowolnej rezygnacji	317	38	38	29	36	20	156
	- podjęcia nauki	11	0	0	1	3	1	6
	- osiągnięcia wieku emerytalnego	20	6	3	0	1	4	6
	- nabycia praw emerytalnych i rentowych	18	2	3	2	2	1	8
	- nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego	71	9	8	3	9	10	32
	- inne	132	8	13	8	15	9	79
4.	Liczba bezrobotnych na koniec 2014 r.	3377	463	380	324	356	415	1439

* w pozycji tej ujmowane jest zatrudnienie bezrobotnych niepełnosprawnych na miejscach pracy refundowanych środkami PFRON, podjęcia działalności gospodarczej ze środków PFRON i EFS w ramach Poddziałania 6.2 POKL

Tabela 40.
Bezrobotni zaktywizowani w 2015 roku

Wyszczególnienie	PUP Tuchola		Cekecyn		Gostycyn		Kęsowo		Lubiewo		Śliwice		Tuchola	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Zgłoszone wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej	1514		154		109		68		100		217		866	
Podjęcia pracy ogółem:	2761	1397	371	188	325	164	267	130	312	170	310	152	1176	593
- prace niesubsydiowane	2205	1191	289	161	261	137	225	121	250	154	217	105	963	513

- praca subsydiowana:	556	206	82	27	64	27	42	9	62	16	93	47	213	80
• prace interwencyjne	171	82	25	10	16	8	10	2	14	7	47	28	59	27
• roboty publiczne	88	30	16	6	17	4	9	1	16	4	7	4	23	11
• jednorazowe środki na podj. dział. gosp.	64	22	7	2	7	4	8	2	6	0	8	3	28	11
• ref. kosztów utworz. m-ca pracy	174	50	29	8	15	5	11	3	24	5	26	11	69	18
• podjęcia pracy w ramach bonu na zasiedlenie	14	5	0	0	4	2	2	1	1	0	1	0	6	2
• podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	18	7	3	1	4	3	1	0	1	0	4	1	5	2
• dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 roku życia	8	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	6	0
• inne	19	9	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	17	9
Staże zawodowe	433	282	63	41	41	30	30	15	50	41	27	19	222	136
Szkolenia	122	26	15	4	31	6	5	1	11	2	10	6	50	7
Prace społecznie użyteczne	116	78	18	18	15	8	11	8	8	7	22	9	42	28
Dodatki aktywizacyjne	197	107	33	15	19	9	17	9	15	8	16	10	97	56